

دوپست با یک نفر!

انتصاب اسماعیلی و ضعف شورای اطلاع‌رسانی

یادداشت

عبدالرضا فرجی‌راد

انتظار برای دور دوم مذاکرات

توسعه

چشم‌انداز یک ریسک

گذشته چگونه آینده بورس را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟

مشورت برای ایران

شبی که ۱۱ رئیس «سازمان برنامه و بودجه» پس از انقلاب، دور هم جمع شدند

سرمقاله

ناترازی سیاسی

به بهانه دیدار نوروژی سران احزاب با وزیر کشور

محسن هاشمی‌رفسنجانی
رئیس شورای مرکزی
حزب کارگزاران سازندگی ایران

کلمه ناترازی مدتی است به مجموعه لغات سیاسی کشور وارد شده، برای مثال، تورم را ناشی از ناترازی بودجه، خاموشی را ناشی از ناترازی انرژی، بی‌انگیزی را ناشی از ناترازی مسکن، ترافیک را ناشی از ناترازی در حمل‌ونقل عمومی، خلق پول را ناشی از ناترازی در وصول تسهیلات و سپرده‌ها، بیکاری را ناشی از ناترازی در سرمایه‌گذاری، فقر و بی‌دینی ناشی از ناترازی در درآمد و هزینه (لا معاش له، لا معادله) می‌دانند. برای حل این ناترازی‌ها لازم است، اصلاحات را روی ساختاری قابل اتکا بنا نهاد که به نظر با از بین بردن ناترازی سیاسی امکان‌پذیر است. ساختار سیاسی مستحکم می‌تواند از طریق مردم‌سالاری به دست آید و شاکله مردم‌سالاری دینی از طریق مشروعیت و کارآمدی ایجاد شود. مشروعیت از طریق جمهوریت با نظام انتخاباتی سالم به دست می‌آید. خوشبختانه ۴۶ سال پیش با انقلاب اسلامی و فرارندوم مردم‌سالاری دینی به عنوان مهم‌ترین دستاورد انقلاب اسلامی پایه‌گذاری شد تا اراده ملت اصل باشد. ولی متأسفانه در طول این سال‌ها تداوم مردم‌سالاری دچار آفات و آسیب‌هایی شد. چراکه نگهداران مشروعیت و کارآمدی نظام نتوانستند از انحراف مسیر جلوگیری کنند و ناترازی‌های یاد شده در ابتدای صحبت ناشی از ناترازی سیاسی است. مهم‌ترین عامل در مردم‌سالاری، انتخابات است که خوشبختانه در طول چهار دهه گذشته بیش از ۴۰ انتخابات، یعنی هر سال یک انتخابات برگزار شده اما این رخداد مهم سیاسی در سال‌های اخیر همراه با چالش‌ها و حاشیه‌هایی بوده که جمهوری اسلامی را به جای تقویت، دچار مشکل مشروعیت نزد مردم و در نتیجه مشکل کارآمدی کرده است. اصولاً باید از انتخابات به عنوان فرصتی برای عبور از نقشه‌های دشمن، ایجاد وفاق و انسجام، چرخش نخبگان، واقع‌گرایی، عمل‌گرایی، تحقق آرمان‌ها و رشد و توسعه و رفاه کشور و حل ناترازی‌ها استفاده کرد. چگونه است که بعضاً عوامل موثر در انتخابات در جهت انتخابات غیرممتکز با بداخلاقی سیاسی حرکت می‌نمایند و منجر به عدم مشارکت و برگزاری انتخابات حداقلی می‌گردند.

حتی بعد از پیروزی، ناترازی سیاسی در تحقق وعده‌ها پیش می‌آید به صورتی که در مجلس، شورای شهر، حتی ریاست‌جمهوری، منتخبین آراء حداقلی حتی تا ۶ درصد نسبت به واجدین شرایط شرکت در انتخابات مانع تحقق وعده‌ها می‌شوند. همین ناترازی سیاسی منجر به عدم کارآمدی شده و تعادل و پایداری نظام را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

علت اصلی این مشکل است که بی‌طرفی در انتخابات، در نظر نگرفتن نقش احزاب در انتخابات، شاخص‌های نامزد مطلوب، سلامت و مراقبت از انتخابات، مصلحت‌سنجی در اجرای قانون و هدایت‌گری به سمت نامطلوب مردم در نحوه تصمیم‌گیری‌ها به راحتی دیده می‌شود.

آنچه کارآمدی را دودندان می‌کند، تلاش حداکثری بازندگان انتخابات در سمت‌های انتصابی برای زمین‌گیر کردن برندگان و سنگ‌اندازی به جهت برد در انتخابات بعدی است و از مشکلات در رشد ناترازی سیاسی است. مشخصاً در امر انتخابات رده‌صلحیت افرادی چون آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، جهانگیری، لاریجانی و ... از نمونه‌های بارز آن است و در امر بعد از انتخابات زمین‌گیر و بدنام کردن تقریباً تمامی رؤسای جمهوری در ۳۰ سال گذشته است و در صورتی که برخی از انتخابیون در کشور چه در مجلس، شوراها و ریاست‌جمهوری دچار تهدیدها و محدودیت‌های ایجاد شده توسط مجموعه‌ای از انتصابیون هستند. افراطیون خود را در این جایگاه قرار داده و مانعی برای عقل‌گرایی و عمل‌گرایی سه قوه در جهت آرمان‌های واقعی انقلاب ایجاد می‌نمایند. در نتیجه لازم است، آسیب‌شناسی نسبت به ساختار و نحوه عمل صورت گرفته و مشکلات مربوطه احصا و با واقع‌گرایی نسبت به از بین بردن آنها اقدام کرد.

ادامه در صفحه ۲

ماموریت هسته‌ای

در آستانه برگزاری دور دوم مذاکرات ایران و آمریکا، **رافائل گروسی**، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی جهت رایزنی با مقامات کشورمان به تهران آمد

سیدعباس عراقچی نیز امروز برای انتقال پیام مکتوب رهبر انقلاب به ولادیمیر پوتین عازم مسکو می‌شود

گروه بین‌الملل: با نزدیک شدن به دور دوم مذاکره ایران و آمریکا در عمان، رفت‌وآمدهای دیپلماتیک سیر صعودی به خود گرفته است. در نگاه اول سفر رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تهران در حالی انجام شد که اولین دور گفت‌وگوهای ایران و آمریکا بعد از خروج یک‌طرفه آمریکا از برجام و تشدید تحریم‌ها و افزایش تنش در منطقه، شنبه ۲۳ فروردین به میزبانی و میانجی‌گری عمان در مسقط برگزار شد و سیدعباس عراقچی به عنوان سرپرست تیم مذاکره‌کننده ایران و استیو ویتکاف، نماینده ویژه رئیس‌جمهور ایالات متحده در امور خاورمیانه و سرپرست تیم مذاکره‌کننده آمریکا به مذاکره غیرمستقیم با یکدیگر پرداختند. سفر گروسی به تهران را باید دومین سفر از زمان روی کار آمدن دولت چهاردهم دانست؛ چراکه او در ۱۵ نوامبر ۲۰۲۴ (۲۵ آبان ۱۴۰۳) به کشورمان سفر کرد و ضمن دیدار با رئیس‌جمهور پزشکیان با سیدعباس عراقچی، وزیر خارجه همچنین محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی برای اولین بار از تاسیسات غنی‌سازی نطنز و فردو بازدید کرد. با تمام این تفاسیر، گروسی در سفر خود به تهران مورد استقبال رسمی بهروز کمالوندی، سخنگو و معاون امور بین‌الملل، حقوقی و مجلس سازمان انرژی اتمی قرار گرفت و با عراقچی و اسلامی به دیدار و گفت‌وگو پرداخت.

◀ **گروسی:** می‌خواهیم در مذاکرات دخیل باشیم
پیش از این نیز گروسی هفته جاری در دیدار با رضا نجفی، سفیر جمهوری اسلامی ایران نزد دفتر سازمان ملل و دیگر سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین اعلام کرد که تداوم تعامل و همکاری با آژانس در زمانی که راحل‌های دیپلماتیک ضرورت دارد، ضروری است. مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پیش از سفر به تهران در گفت‌وگو با نشریه فرانسوی «لوموند» ابراز علاقه کرد که این نهاد در گفت‌وگوهای ایران و آمریکا در عمان دخیل شود.

ادامه در صفحه ۳

دیدگاه: یادداشت سیاسی

وفاق با مردم

زیربنای مشروعیت نوین و عبور از بحران‌ها

در منظومه حقوق عمومی، مشروعیت دولت‌ها بیش از آنکه صرفاً به سرچشمه قدرت وابسته باشد به نسبت آنان با ملت و درجه مقبولیت اجتماعی ایشان متکی است. جمهوری اسلامی ایران نیز به رغم پشتوانه قانونی و تاریخی خود، نمی‌تواند نسبت به متغیرهای جامعه‌شناختی و روان‌شناختی بی‌تفاوت باشد؛ متغیرهایی چون اعتماد عمومی، سرمایه اجتماعی و حس تعلق شهروندان به ساختار حاکمیت. در شرایط کنونی کشور که بحران‌های متراکمی همچون تورم، تحریم‌های فراگیر، نابرابری‌های اقتصادی و فرسایش سرمایه اجتماعی عرصه حکمرانی را دشوار ساخته، دیگر نمی‌توان وفاق را صرفاً در سطح هماهنگی میان ارکان حاکمیت تعریف کرد. وفاق ملی در معنای حقوقی و سیاسی امروزین آن به معنای وفاق با مردم است؛ یعنی استقرار رابطه‌ای دوطرفه، شفاف و مسئولانه میان دولت و ملت. مبنای نخست این وفاق، اعتمادسازی صادقانه و عملی از سوی دولت است. اعتماد عمومی نه با صدور بخشنامه و نه با تکرار شعار حاصل می‌شود بلکه نتیجه گفتار و کردار منطبق بر واقعیت، پذیرش خطا و پرهیز از فریب افکار عمومی است. در علوم اجتماعی، سرمایه اجتماعی ریشه در اعتماد دارد و در فقدان آن، جامعه دچار گسست و بی‌ثباتی می‌شود. از منظر حقوق اساسی نیز دولت در قبال مردم مسئول است و حق دارد، مشروعیت خود را نه تنها از ساختار حقوقی بلکه از رضایت مردمی و مشارکت مؤثر ایشان استنتاج کند. گام دوم، تعریف روشن و حقوق‌مند از مسئولیت‌های متقابل دولت و ملت است. دولت مطابق اصل سوم قانون اساسی، مکلف به تأمین عدالت اجتماعی، رفاه عمومی و آزادی‌های مشروع است. در مقابل، مردم نیز به عنوان صاحبان اصلی کشور موظف به رعایت قانون، پرداخت مالیات و مشارکت در امور ملی هستند. این رابطه، شالوده‌ای است برای عقد اجتماعی نانوشتنه‌ای که در صورت استقرار، هم مقبولیت حکومت را افزایش می‌دهد و هم احساس تعلق ملت را تقویت می‌کند. عنصر سوم، مشارکت واقعی مردم در تصمیم‌سازی‌ها و نظارت عمومی است. دولت می‌تواند با ایجاد شوراهای مشورتی، نهادهای مدنی، پلتفرم‌های شفاف گفت‌وگو و نظرسنجی‌های ملی، بستر تحقق مشارکت اجتماعی را فراهم آورد. حق بر مشارکت از حقوق بنیادین شهروندی است و نمی‌توان آن را به رسمیت شناخت و همزمان بستر تحقیق را محدود کرد. در نهایت باید به نقش خطیر رسانه‌ها و ارتباطات دولت با جامعه اشاره کرد. روابط عمومی دولت باید از شیوه‌های سنتی، یک‌سویه و تبلیغاتی فاصله بگیرد و به کشفگری حرفه‌ای، پاسخگو و مشارکت‌محور تبدیل شود. شفافیت در اطلاع‌رسانی، گفت‌وگوی مستقیم مسئولان با مردم و استفاده از زبان ساده و صادقانه، ابزارهایی است که دولت را به مردم نزدیک و از شکاف مشروعیت جلوگیری می‌کند. در آخر باید گفت، وفاق واقعی با مردم، رکن رکن مشروعیت مدرن است. حکمرانی کارآمد در ایران آینده نیازمند احیای اعتماد عمومی، شفافیت، گفت‌وگوی مستمر و طراحی سازوکارهایی برای شنیدن و به رسمیت شناختن صدای مردم است. در غیر این صورت، فاصله میان دولت و ملت نه تنها باقی خواهد ماند بلکه ممکن است به گسستی جبران‌ناپذیر بینجامد.

ادامه سرمقاله

ناترازی سیاسی

متأسفانه در شرایطی قرار داریم که سوپرانقلابی‌ها و دلوپاسان به بهانه‌های مختلف حتی پزشک‌هایان را برنمی‌تابند و ریشه‌های مردمی انقلاب را یکی پس از دیگری خشک می‌نمایند. اکنون که با تهدیدات خارجی مواجه هستیم باید از آخرین فرصت‌ها برای احیای مشارکت عمومی و از بین بردن ناترازی سیاسی استفاده نماییم و فضا را برای بازگشت نشاط اجتماعی فراهم کنیم و در اولین انتخابات پیش‌رو شوراهای شهر و روستا، حضور حداکثری مردم تسهیل شود. برای مثال، سال ۱۳۹۲ را رهبری حماسه سیاسی و اقتصادی نامگذاری کردند. به‌رغم بداخلاقی دست‌اندرکاران انتخابات مبنی بر ردصلاحیت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، ایشان برای حفظ نظام و از بین بردن ناترازی سیاسی قهر نکرده، هم‌چنان در انتخابات فعال ماندند و حماسه سیاسی مورد نظر رهبری فراهم شد و نظر مردم هم به کرسی نشست و پشت سر هم انتخابات پرشور در سال ۹۴ و ۹۶ هم برگزار شد. ولی دلوپاسان فعال شدند و مجدداً در انتخابات بعدی کشور را با ناترازی سیاسی مواجه کردند و هم‌اکنون که با تمهیدات رهبری انتخاباتی با ۵۰ درصد مشارکت داشتیم، نتیجه آخرین را نیز برنمی‌تابند و با روش‌های مختلفی از اجرای نظرات مردم در زمینه‌های مختلف مانع ایجاد می‌کنند. باید بدانیم که راحل مشکلات کشور و ناترازی‌ها از طریق مردم‌سالاری و از بین بردن ناترازی سیاسی خواهد شد. در خاتمه تذکری در مورد حمل‌ونقل عمومی می‌دهم چراکه در طول ۱۰ سال گذشته حداقل ۱۰ میلیون خودرو ساخته یا مونتاژ یا وارد شده اما دریغ از ۱۰۰ واگن مترو یا ۲۰۰۰ اتوبوس در طول ۱۰ سال گذشته. خواهشمند است به این مهم که وظیفه معاونت عمرانی وزارت کشور و سازمان شهرداری‌هاست تذکر لازم داده شود.

مشورت برای ایران

شب‌ی که ۱۱ رئیس «سازمان برنامه و بودجه» پس از انقلاب، دور هم جمع شدند

هستید و باید از فرصت حضور و مشورت شما استفاده کرد و هیچ‌کس از مشورت ضرر نکرده است، گفت: ما معتقدیم که این سرمایه اندوخته‌ای را که وزرای (ادوار) دارند در هیچ گروهی نداریم، آنها در مقاطع مختلف به خوبی عمل کرده و میدان‌داری کرده‌اند و راهبرد ما این است که از تجربیات استفاده کنیم. درخواست ما در دولت چهاردهم این است که به دولت کمک کنید و حتی در مورد وزرا پیشنهاد این بود که در هر وزارتخانه‌ای جلسات منظمی با وزرای ادوار گذشته به صورت منظم برگزار شود و نظرات وزرای قبل گرفته شود. ممکن است که وزیر جدید طبق آن نظرات عمل کند یا نظر دیگری داشته باشد اما نفس مشورت گرفتن بسیار با ارزش است.

نشست رؤسای ادوار سازمان برنامه و بودجه با محوریت محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور که هر کدام از چهره‌های حاضر در آن به تنهایی چهره‌ای ملی با انبوهی از خاطرات تلخ و شیرین از بحران‌ها و عبور سربلند از بحران‌ها در دوران مسئولیت‌شان در دهه‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی به حساب می‌آید، برگزار شد. در این نشست که محمدرضا عارف، محمدعلی نجفی، سیدامیرمنصور روغنی‌زنجانی، حمید میرزاده، محمدعلی نجفی، سیدامیرمنصور برقی، ابراهیم عزیزی، محمدباقر نوبخت، سیدمسعود میرکاظمی، داود منظور و سیدحمید پورمحمدی حضور داشتند، معاون اول رئیس‌جمهور طی سخنانی با بیان اینکه شما سرمایه‌های این کشور

دوپست با یک نفر!

درباره انتصاب محسن اسماعیلی و عملکرد ضعیف شورای اطلاع‌رسانی دولت

مسعود پزشک‌هایان طی حکمی که دوشنبه شب آن را امضا کرد، محسن اسماعیلی عضو پیشین مجلس خبرگان و شورای نگهبان را به معاونت راهبردی و امور مجلس رئیس‌جمهور منصوب کرد و اسماعیلی نیز روز گذشته در جلسه هیات دولت حاضر شد. رئیس‌جمهور در این حکم با تأکید بر اهمیت تعامل سازنده میان دو قوه مجریه و مقننه، از معاون جدید خود خواست تا با بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود از جمله تجربه مدیران ارشد کشور، توان علمی و تخصصی نخبگان، اندیشکده‌ها و نهادهای جامعه مدنی در مسیر تقویت ارتباط میان دولت و مجلس گام‌های مؤثری بردارد. پزشک‌هایان همچنین بر ضرورت رصد دقیق تحولات داخلی و بین‌المللی، ارزیابی میزان تحقق اهداف مندرج در قانون اساسی، سند چشم‌انداز و سیاست‌های کلی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) تأکید کرد و از اسماعیلی خواست تا در این مسیر، نهایت اهتمام و تلاش خود را به کار گیرد. تلفیق این دو معاونت نه تنها منطقی به نظر نمی‌رسد بلکه ممکن است باعث شود هر دو وظیفه به‌صورت کافی انجام نشوند. این تصمیم به‌خصوص پس از برکناری محمدجواد ظریف تحت فشار مجلس و به پیشنهاد رئیس دستگاه قضا بیشتر جای تعجب دارد. شاید بهتر بود دولت چهاردهم به جای تلفیق این دو معاونت، معاونت راهبردی را به همان شکل مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری برمی‌گرداند و تنها بر تقویت معاونت امور مجلس تمرکز می‌کرد.

اما نکته عجیب در انتشار خبر این انتصاب، بار دیگر ضعف ساختاری شورای اطلاع‌رسانی دولت چهاردهم را به رخ کشید. ماجرا از آنجا آغاز شد که یک خبرگزاری، شنبه‌شب، خبر انتصاب محسن اسماعیلی به عنوان معاون پارلمانی و راهبردی رئیس‌جمهور را منتشر کرد. انتشار این خبر با واکنش گسترده رسانه‌های دیگر همراه شد. اما شورای اطلاع‌رسانی دولت، به جای تأیید یا تکذیب صریح، به‌صورتی مبهم و نادقیق، خبر را زیر سؤال برد. محمد گلزاری، دبیر شورای اطلاع‌رسانی دولت در گفت‌وگو با ایرنا، به جای شفاف‌سازی، تنها به این بسنده کرد که گزینه‌های این معاونت‌ها هنوز در حال بررسی هستند و رسانه‌ها نباید اخبار تأیید نشده را منتشر کنند.

جالب آنکه دبیر شورا، خبر را تکذیب نکرد بلکه «نادقیق» خواند. به فاصله کوتاهی با انتشار رسمی حکم اسماعیلی و حضور او در هیات دولت، مشخص شد که آنچه ابتدا به عنوان «نادقیق» معرفی شده بود عین حقیقت بوده است. بسیاری از خبرگزاری‌هایی که پیش‌تر خبر را منتشر کرده بودند، آن را بدون هیچ توضیحی حذف کردند. این رویه نه تنها غیراخلاقی بلکه غیرحرفه‌ای و گمراه‌کننده نیز بود. هرچند این اولین بار نیست که تیم اطلاع‌رسانی و رسانه‌های زیرمجموعه دولت (خبرگزاری ایرنا) در انتشار اخبار در سردرگمی خاصی به سر می‌برند. برای نمونه قبل از انتشار خبر ریاست اسماعیلی بر معاونت مجلس و راهبردی، سفر قطب جنوب شهرام دبیری معاون پارلمانی قبلی دولت از جمله اخباری بود که در روزهای تعطیلات عید نوروز به یکی از موضوعات پر بحث و جدل رسانه‌ها تبدیل شد. سفری که ابتدا از سوی رسانه‌های وابسته دولت از جمله خبرگزاری ایرنا و برخی رسانه‌های همسو با

دولت مانند انصاف‌نیز تکذیب شد. این رسانه‌ها در وهله اول اصل خبر را زیر سؤال بردند اما رفته رفته با روشن شدن ماجرا، اصل سفر دبیری تأیید شد اما سفر خانوادگی او به قطب جنوب همچنان از سوی رسانه‌های دولت انکار می‌شد تا اینکه شورای اطلاع‌رسانی پس از صحت و سقم ماجرا مجبور شد، راجع به آن حرف بزند!

به هر روی عملکرد ضعیف شورای اطلاع‌رسانی دولت در مدیریت خبر انتصاب محسن اسماعیلی، نشان‌دهنده مشکلات ساختاری و روش‌شناسی این نهاد است. انتشار خبر بدون تأیید رسمی، واکنش تند و غیرشفاف شورای اطلاع‌رسانی و حذف خبر توسط رسانه‌ها بدون ارائه توضیحات کافی، همه

نشان‌دهنده این است که دولت در مدیریت ارتباطات عمومی با چالش‌های جدی مواجه است. علاوه بر این، رفتار غیرحرفه‌ای برخی خبرگزاری‌ها که بدون بررسی منبع اصلی و صحت خبر، آن را «کی‌بیست» کردند، نشان‌دهنده نقص در فرهنگ اطلاع‌رسانی و کارشناسی رسانه‌ای است. این اتفاق نه تنها اعتبار دولت را زیر سؤال می‌برد بلکه به عنوان نمونه‌ای از بحران ارتباطی در سطح کلان کشور مطرح می‌شود.

یک انتصاب، دو پست؛ تصمیمی قابل تأمل

اما جنجال صرفاً به دلیل تأیید و تکذیب‌های متناقض نبود. آنچه این انتصاب را به موضوعی حساس تبدیل کرده، تلفیق دو معاونت مهم و راهبردی دولت در یک ساختار واحد است؛ اقدامی بی‌سابقه که تردیدهای جدی درباره کارآمدی آن مطرح شده است.

معاونت راهبردی که تا پیش از این محمدجواد ظریف، چهره شناخته شده و تأثیرگذار کشور بر آن ریاست داشت، وظیفه رصد و تحلیل تحولات کلان کشور، بهره‌گیری از دانش اندیشکده‌ها، نخبگان و تحلیل اسناد بالادستی مانند سند چشم‌انداز را بر عهده دارد. در سوی دیگر، معاونت امور مجلس نقش حیاتی در تعامل با نمایندگان مجلس، تبیین لویایح، هماهنگی‌های سیاسی و پیشبرد برنامه‌های دولت در قوه مقننه دارد.

تلفیق این دو معاونت با وظایف تخصصی و دامنه عملکردی کاملاً متفاوت، نه تنها باعث ایجاد تداخل مأموریتی خواهد شد بلکه احتمال کاهش کارایی و تمرکز در هر دو حوزه را نیز افزایش می‌دهد. ظریف به عنوان چهره‌ای جهانی، سکان‌دار مرکزی بود که تحلیل‌های راهبردی ارائه می‌داد؛ حال آنکه اسماعیلی باید همزمان هم درگیر چانه‌زنی‌های پارلمانی باشد و هم به مطالعات راهبردی بپردازد.

شاید اگر دو معاونت حقوقی و پارلمانی را یک نفر برعهده

داشت، منطقی‌تر به نظر می‌آمد که این اتفاق نیز نیفتاده است. البته دی ماه ۱۴۰۰ و در دولت ابراهیم رئیسی، شایعاتی مبنی بر ادغام دو معاونت حقوقی و پارلمانی ریاست جمهوری مطرح شد که کمی پس از آن ساسان والی‌زاده، مشاور رسانه‌ای معاون پارلمانی رئیس دولت سیزدهم، موضوع ادغام این دو معاونت را تکذیب کرد.

با توجه به اینکه شهرام دبیری‌مهر، معاون پیشین امور مجلس نیز به دلیل حاشیه‌های سفر نوروزی به قطب جنوب و عدم شفافیت ریاست‌جمهوری درباره آن برکنار شد. در کنار آن، حذف یا کاهش جایگاه معاونت راهبردی به جای ارتقای آن پس از دوران ظریف، نگرانی‌هایی درباره دور شدن دولت از تصمیم‌گیری مبتنی بر تحلیل‌های راهبردی و دقیق را افزایش داده است. آیا ترکیب این دو معاونت، نشانه‌ای از نگاه صرفاً تشریفاتی به سیاست‌گذاری کلان است؟ آیا دولت درک دقیقی از تفکیک مأموریت‌های راهبردی و پارلمانی دارد؟ و آیا شورای اطلاع‌رسانی دولت با چنین ضعف‌های مشهودی، قادر به بازسازی اعتماد عمومی و رسانه‌ای خواهد بود؟ اینها سؤالاتی است که دولت چهاردهم باید هر چه زودتر به آن‌ها پاسخ دهد؛ پیش از آنکه تأخیرها و تناقض‌ها، شکاف میان دولت و جامعه را بیش از این عمیق‌تر کند.

تنها عضو غیر معمم خبرگان

محسن اسماعیلی، حقوق‌دان شناخته شده و متولد سال ۱۳۴۴ در تهران، یکی از چهره‌های برجسته در حوزه حقوق و سیاست ایران به شمار می‌رود. او عضو هیات علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران است و در کارنامه حرفه‌ای خود، مسئولیت‌ها و دستاوردهای قابل توجهی را ثبت کرده است. از جمله مهم‌ترین سوابق سیاسی وی می‌توان به نمایندگی استان تهران در دوره پنجم مجلس خبرگان رهبری اشاره کرد. اسماعیلی در سال ۱۳۸۰ در حالی که جوان‌ترین عضو بود به عنوان حقوق‌دان به شورای نگهبان پیوست و طی سه دوره متوالی در این نهاد مهم حقوقی و نظارتی حضور داشت. در سال ۱۳۸۶ با رأی اول نمایندگان مجلس سپس در ۲۳ تیرماه سال ۱۳۹۲ با کسب ۳۳۷ رأی موافق – معادل بیش از ۹۱ درصد آرای نمایندگان – برای سومین بار در این شورا ابقا شد. او همچنین ریاست دانشکده حقوق دانشگاه امام صادق (ع) را در کارنامه مدیریتی خود دارد و آثار علمی متعددی به چاپ رسانده است. کتاب «کلیات علوم قرآن» در سال ۱۳۷۴ و «قوه قاهره» در سال ۱۳۷۹ از جمله تألیفات او هستند که عنوان کتاب سال را به خود اختصاص داده‌اند. اسماعیلی بارها به عنوان پژوهشگر نمونه مورد تقدیر قرار گرفته است. با وجود جایگاه علمی و سابقه اجرایی‌اش، محسن اسماعیلی در انتخابات مجلس خبرگان رهبری که در تاریخ ۱۱ اسفند ۱۴۰۲ و با مشارکت حدود ۴۰ درصدی مردم برگزار شد، نتوانست آرای لازم را برای ورود مجدد به این نهاد کسب کند. او تنها عضو غیرمعمم این مجلس به شمار می‌رفت و چهره‌ای میانه‌رو و مورد توجه در عرصه سیاسی محسوب می‌شد.

حال، اکنون و پس از این فصل تازه در عرصه سیاسی، نگاه‌ها به سمت آینده معاونت جدید برسانه از دو معاونت مهم ریاست جمهوری یعنی «معاونت راهبردی» و «امور مجلس» معطوف شده است؛ جایی که باید دید محسن اسماعیلی چگونه می‌تواند از ظرفیت‌های علمی، تجربیات حقوقی و معتدل خود برای پیشبرد امور و ارتقای کارآمدی نظام بهره بگیرد.

تعطیلی ۲۷ نمایندگی آمریکا

شبکه سی.ان.ان گزارش کرد، در یک سند داخلی وزارت خارجه آمریکا پیشنهاد شده که ۱۰ سفارتخانه و ۱۷ کنسولگری آمریکا در آینده تعطیل شوند. کشورهایی که برای تعطیلی در نظر گرفته شده‌اند شامل سفارتخانه‌های آمریکا در مالت، لوکزامبورگ، لسوتو، جمهوری کنگو، جمهوری آفریقای مرکزی و سودان جنوبی و کنسولگری‌های آمریکا در فرانسه، آلمان، بوسنی و هرزگوین، بریتانیا، آفریقای جنوبی و کره جنوبی می‌شوند.

ادامه تیتیر یک

ماموریت هسته‌ای

گروسی مجدداً بدون اشاره به اطلاعات کارشناسی و فنی آژانس، در تضاد با این اطلاعات، ادعا کرد که «ایران به ساخت تسلیحات هسته‌ای نزدیک شده است». او در پاسخ به سوالی درباره گفت‌وگوهای آتی بین ایران و آمریکا گفت: «ما عضوی از این گفت‌وگوها نیستیم اما نسبت به آن نیز بی‌تفاوت نیستیم. آنها (ایران و آمریکا) می‌دانند که بدون ما، هر توافقی با ایران فقط یک تکه کاغذ است زیرا آژانس باید هرگونه توافق را راستی آزمایی کند».

گروسی ادعا کرد: «به همین علت، تعامل غیررسمی خود با طرفین را آغاز کرده‌ام. اما به محض اینکه متنی با مقدار عینی وجود داشته باشد از ما خواسته می‌شود تا در مورد مراحل و میزان بررسی‌های انجام شده، نظر خود را اعلام کنیم».

او همچنین با اشاره به سفر آتی خود به تهران مدعی شد: «من به ایران می‌روم و این کشور علاقمند به سفر من است. مجبور نبودم خود را به آن‌ها تحمیل کنم. همه موافق هستند که مشارکت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، صرف‌نظر از ماهیت بحث‌ها، همیشه ضروری است. بدون ما هر توافقی فقط یک تکه کاغذ است. برای اینکه منطقی باشد باید یک سیستم تأیید و نظارت قوی وجود داشته باشد که فقط ما بتوانیم آن را ارائه دهیم». به گزارش ایسنا، گروسی در پاسخ به سوالی درباره تهدیدات آمریکا علیه ایران از جمله خطر حمله این کشور به تأسیسات هسته‌ای ایران افزود: «هر کسی خط رسمی خود را دارد. ایرانی‌ها می‌گویند که هیچ فشاری را تحمل نخواهند کرد. آمریکایی‌ها تأکید می‌کنند که باید توافقی وجود داشته باشد، در غیر این صورت مداخله مستقیم صورت خواهد گرفت. این بازی دیپلماسی و ابهام سازنده است. نکته مهم این است که این فرآیند در حال انجام است حتی اگر ناقص و به اندازه کافی فراگیر نباشد».

او همچنین در پاسخ به سوالی درباره کنار گذاشته شدن سه کشور اروپایی انگلیس، فرانسه و آلمان از روند مذاکرات تصریح کرد: «ما باید آنچه که می‌توانیم را به دست آوریم. مسیری که به توافق ۲۰۱۵ (برجام) منتهی شد، دیگر وجود ندارد. جنگ در اوکراین اثرات جانبی داشت. علاوه بر این روسیه و چین دیگر اتحادیه اروپا را یک بازیگر بی‌طرف نمی‌بینند و مسکوک یک اتحاد نظامی با تهران ایجاد کرده است. امروز گروهی که توافقنامه ۲۰۱۵ را امضا کرد بسیار قطبی شده است و آشکار است که دیگر به عنوان یک بلوک واحد فعالیت نمی‌کند. هدف نهایی صلح، اجتناب از جنگ و جلوگیری از ظهور سلاح‌های هسته‌ای در ایران است».

گروسی در ادامه با زیر سوال بردن ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران ادعا کرد: «اگرچه ایران مواد کافی برای تولید نه‌تنها یک بلکه چندین بمب هسته‌ای را در اختیار دارد اما هنوز آن را نساخته است. مثل یک پازل است، آن‌ها تکه‌ها را دارند و در نهایت می‌توانند یک روز آنها را کنار هم بگذارند. آن‌ها به ساخت بمب نزدیک شده‌اند. در چهار سال گذشته، شتاب بسیار پایداری از سوی ایران در این زمینه

اردوغان تهدید کرد

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه: هر فرد یا نهادی که مانع برقراری صلح و ثبات پایدار در سوریه شود، نه تنها با دولت دمشق بلکه با دولت ترکیه نیز رویه‌رو خواهد شد. ترکیه همچنان عدالت، صلح و دیپلماسی را در اولویت خود قرار خواهد داد به ویژه در شرایطی که تنش‌ها در منطقه رو به افزایش است و بحران‌های جدیدی در حال شکل‌گیری هستند.

مجارستان مانع کمک به ارمنستان

طبق گزارشی روزنامه ارمنی - آمریکایی آسپارز، تمامی کشورهای عضو اتحادیه اروپا به‌جز مجارستان از پیشنهاد کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا مبنی بر کمک نظامی ۱۰ میلیون یورویی در قالب کمک نظامی غیرکشنده به ارمنستان از طریق تسهیلات صلح اروپایی حمایت کرده‌اند. اما مجارستان در نشست وزرای خارجه کشورهای عضو اتحادیه اروپا در بروکسل تصمیم مربوط به اختصاص کمک نظامی به ارمنستان را وتو کرد.

وزیر امور خارجه درخصوص تداوم فشار بر ایران در طول مذاکرات نیز گفت: «هم موضع و هم عملکرد ما روشن است. با اعمال فشار هیچ دستاوردی نخواهند داشت. اگر مذاکره بر مبنای موضع برابر و در فضای محترمانه باشد، می‌تواند پیش برود اما از طریق فشار و تحمیل مواضعشان چیزی حاصل نخواهد شد و این را ما هم در عمل و هم در مواضعمان ثابت کردیم. ما در کمال خونسردی و در کمال آرامش و بدون آنکه تحت تأثیر هیچ فشار و جریانی باشیم در مذاکرات حاضر می‌شویم».

اختلاف در کابینه ترامپ

آنچه به موازات تمام این مواضع و تحولات جاری باید مدنظر قرار بگیرد این است که در کاخ سفید هم به نظر می‌آید یک‌سری از اختلافات درخصوص مذاکرات ایران و آمریکا در حال برجسته شدن است. در این خصوص آکسیوس در گزارش چهارشنبه خود نوشته است: «تیم امنیت ملی ترامپ بر سر راهکارهای مناسب و کارآمد رسیدگی به مساله هسته‌ای ایران دچار شکاف و اختلاف شده اما موضوع صرفاً بحث‌های نظری نیست. ترامپ در عین فرستادن مذاکره‌کنندگان خود به خاورمیانه برای توافق با ایران، بمب‌افکن‌های بی-۲ و ناوهای هواییماجر را نیز به عنوان نقشه جایگزین به منطقه ارسال کرده است».

در ادامه گزارش آکسیوس به دو جبهه در این خصوص اشاره شده و آمده است: «یک جبهه که به طور غیررسمی از سوی جی.دی. ونس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا هدایت می‌شود، عقیده دارد که راهکاری سیاسی هم مورد ترجیح و هم محتمل است و آمریکا باید برای تحقق آن امتیازاتی بدهد. یک مقام رسمی آمریکا گفت که ونس در مباحثات سیاسی پیرامون ایران نقش پررنگی دارد. این جبهه همچنین شامل استیو ویتکاف، فرستاده ویژه ترامپ در امور غرب آسیاست که مذاکره‌کننده آمریکا در دور اول مذاکرات غیرمستقیم تهران - واشنگتن در عمان بود. پیت هگست، وزیر دفاع آمریکا نیز در این جبهه قرار دارد».

آکسیوس می‌نویسد: «جبهه دوم متشکل از مایک والترز، مشاور امنیت ملی و مارکو رابو، وزیر امور خارجه آمریکا به شدت نسبت به ایران شکاک هستند و درباره ایران موضوع که یک شانس یک توافق باعث عقب‌گرد برنامه هسته‌ای ایران شود، تردید دارند. سناتورهای نزدیک به ترامپ مانند لیندسی گراهام و تام کانن

نیز این دیدگاه را دارند. این جبهه بر این باور است که ایران ضعیفتر از همیشه است بنابراین آمریکا باید از مصالحه خودداری کرده و در عوض، روی پرچیده شدن برنامه هسته‌ای ایران پافشاری کند. گزینه دیگر از نظر آنها، اقدام نظامی مستقیم علیه ایران یا حمایت از حمله اسرائیل است».

دیدگاه: یادداشت دیپلماسی

انتظار برای دور دوم مذاکرات

برای حفظ و امنیت مذاکرات ایران و آمریکا چه اقدامی باید صورت بگیرد؟

عبدالرضا فرجی‌راد
استاد ژئوپلیتیک

دور اول گفت‌وگوهای ایران و آمریکا شنبه گذشته در مسقط برگزار شد و مشخص شد که گفت‌وگوهای بعدی در رابطه با موضوع هسته‌ای است و در واقع آنچه که طرف ایرانی انتظار داشت از مذاکره‌کننده آمریکایی بشنود، همین هم شد. به همین خاطر مذاکره‌کنندگان ایرانی و آمریکایی آن را مفید و سازنده اعلام کردند. این مذاکرات نشان داد که ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا اراده کافی برای حل‌وفصل مسائل بین ایران و آمریکا را دارد و به همین جهت امیدواری‌هایی در داخل کشور به وجود آمده است. اتفاقاتی که در زمینه بورس، ارز و طلا در همین دو سه روز هرچند موقت رخ داد، نشان می‌دهد که جامعه ما تا چه حد به اینگونه مذاکرات و نتیجه‌بخش شدن آن نیاز دارد.

شنبه آینده دور دوم مذاکرات در مسقط و با میانجیگری عمان ادامه می‌یابد. مذاکره‌کنندگان به تدریج وارد جزئیات می‌شوند و به دلیل آنکه استیو ویتکاف، نماینده رئیس‌جمهور آمریکا در امور خاورمیانه دستورات تازه‌ای خواهد گرفت، اوضاع روشن‌تر می‌شود. عبور از دور دوم مذاکرات و ابراز رضایت از آن از سویی دو طرف احتمالاً تضمینی خواهد بود برای ادامه گفت‌وگوها تا زمان حصول نتیجه‌گیری نهایی.

در این میان برای حفظ و امنیت مذاکرات تا انتها اقداماتی چند باید صورت پذیرد:

۱ عوامل تخریب‌کننده در خارج و داخل کشور مترصد بهانه و شکست مذاکرات هستند. در رأس آنها اسرائیل و بعضی تبلیغاتچی‌های فارسی‌زبان خارج از کشور هستند که آرزو می‌کردند ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا وارد برخورد با جمهوری اسلامی شود اما هم‌اکنون قضیه برعکس شده است. تبلیغات گسترده‌ای را همراه با تبلیغات رسانه‌ای اسرائیل راه انداخته‌اند که تلاش کنند، مذاکرات دستاوردی نداشته باشد. بر همین اساس مذاکره‌کنندگان باید این نکته را به یکدیگر گوشزد کنند تا از تأثیرات منفی آن بکاهند. متأسفانه به‌رغم حمایت همه‌جانبه حاکمیت جمهوری اسلامی از مذاکرات جاری، افرادی شناخته شده در داخل کشور سیگنال‌های منفی و حتی توهین‌آمیزی فرستاده‌اند که لازم است، کنترل شوند.

۲ باید توجه کرد که نتیجه‌بخش بودن مذاکرات با آمریکا که البته امر آسانی هم نیست منوط به همراهی اروپا، روسیه و چین است. ممکن است دونالد ترامپ بخواهد اعضای ۵+۱ را کنار بگذارد اما لازم است، جمهوری اسلامی گفت‌وگوهای منظم خود را با این کشورها ادامه دهد. گفت‌وگو با اروپا باید سرعت بگیرد تا در صورت پیشرفت مذاکرات با آمریکا در همان سطح، پیشرفتی در مذاکرات اروپایی به ویژه در رابطه با عدم فعال شدن مکانیسم ماشه انجام پذیرد. مذاکرات با آمریکا در سطح وزیر امور خارجه انجام می‌پذیرد و خوب است در مواقعی وزیر خارجه با همتاهای اروپایی خود مذاکرات را ادامه دهد. هم‌زمان مشورت با چین و روسیه نیز ضروری و باید ادامه یابد.

۳ رافائل گروسی، رئیس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تهران سفر داشت. این سفر هم‌زمان با مذاکرات ایران با آمریکا و اروپا از اهمیت خاصی برخوردار است. دستاورد در مذاکرات با رئیس آژانس می‌تواند، ادامه مذاکرات با آمریکا و اروپا را تسهیل کند. رئیس‌جمهور آمریکا بارها اعلام کرده که هدف من کنترل برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی و دست نیافتن به سلاح هسته‌ای است. روند دور اول مذاکرات نیز این ادعا را تا حدودی ثابت می‌کند. لذا نوع گزارش گروسی بعد از بازگشت از تهران اهمیت خاصی دارد و در واقع مکمل و پیش‌برنده مذاکرات فوق خواهد بود.

تلاش دولت لبنان برای انحصار سلاح

و دوره‌های جذب در ارتش را بگذرانند؛ مانند آنچه در پایان جنگ ۱۹۷۵ تا ۱۹۹۰ با بسیاری از احزاب شاهد آن بودیم». رئیس‌جمهور لبنان همچنین اعلام کرد: «آمریکایی‌ها خواهان تسریع کار برای محدود کردن سلاح در دستان دولت هستند؛ اما من به آنها گفتم اگر خواهان چنین چیزی هستند به اسرائیل فشار وارد کنید و مساله تعامل با حزب‌الله را به ما بسپارید». در همین ارتباط، یک منبع نزدیک به خبرگزاری فرانسه روز شنبه اعلام کرد ۲۶۵ نقطه نظامی وابسته به حزب‌الله هست که در جنوب رودخانه لیتانی قرار دارد و حزب‌الله نزدیک به ۱۹۰ عدد از آن را به ارتش لبنان واگذار کرده است.

جوزف عون، رئیس‌جمهور لبنان در سفری دو روزه که به دوحه، پایتخت قطر سفر کرد، در سخنانی اعلام کرد تلاش دارد تا سال ۲۰۲۵ سال محدود کردن سلاح در دستان دولت، باشد. او در ادامه افزود: «این تصمیم گرفته شده است که سلاح تنها در دستان دولت باشد؛ اما چگونگی اجرای آن از طریق گفت‌وگوهایی است که میان ریاست‌جمهوری و حزب‌الله صورت خواهد گرفت». جوزف عون در ادامه اعلام کرد: «تجربه الحشد‌الشعبی را در عراق تکرار نخواهیم کرد تا حزب‌الله در چارچوب ارتش قرار گیرد یا آنکه یگانی مستقل در داخل ارتش باشد؛ اما حزب‌الله می‌تواند به ارتش بپیوندد

گزارش

ذهن دایره‌المعارفی

نکوداشت هشتادمین زادروز بهال‌الدین خرمشاهی

آیین نکوداشت هشتادمین زادروز بهال‌الدین خرمشاهی ادیب، حافظ‌پژوه، مترجم و عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی، صبح چهارشنبه ۲۷ فروردین با حضور افرادی چون غلامعلی حدادعادل، علی‌اشرف صادقی، محمود عابدی، حسین معصومی‌همدانی، محمدجعفر یاحقی، علی‌رواقی، حسن انوری، مهدخت معین، هوشنگ مرادی‌کرمانی، محمدرضا ترکی، محمدرضا نصیری و مسعود جعفری‌جری در فرهنگستان زبان و ادب فارسی برگزار شد.

غلامعلی حدادعادل، رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی با بیان این‌که حکم نقاش نه‌چندان ماهری را دارد که شتابزده باید تصویری از شخصیت علمی و معنوی استاد خرمشاهی ترسیم کند، گفت: «از بخت‌یاری این‌ده بوده در برهه‌ای از عمر خود با او مأنوس باشم و از آثارش بهره‌مند باشم. ما هر دو متولد ۱۳۲۴ هستیم. آن‌چه می‌توانم درباره خرمشاهی عرض کنم این است که او ذهنی تنوع‌پسند و تنوع‌گرا دارد؛ برخی از افراد برحسب طبیعت مختلف به تمرکز بر موضوعی علاقه دارند و متخصص یک رشته می‌شوند و برخی تنوع را بر تمرکز ترجیح می‌دهند و خرمشاهی این‌چنین است. او تنوع‌پسند است، ذهن دایره‌المعارفی دارد، به هر چیز دانستی علاقه دارد و دوست دارد، بخواند و بداند و درباره آن بنویسد.» حدادعادل با بیان این‌که اشتراکات زیادی میان او با خرمشاهی وجود دارد که از جانب خرمشاهی محبت بوده و از جانب خودش ارادت، گفت: «وجه اشتراک علاقه مشترک و توان ما حافظ و قرآن بوده که در جاهایی تلاقی کرده است. خرمشاهی قرآن را ترجمه کرده و من از ترجمه قرآن او استفاده کرده‌ام. خرمشاهی با ترجمه قرآن، این کار و قرآن‌پژوهی در ایران امروز را پیش برد و این کار را روان‌تر و دل‌نشین‌تر کرد. نمی‌خواستم قرآن ترجمه کنم اما خرمشاهی اصرار داشت که ترجمه کنم. از من انکار و از او اصرار؛ به او می‌گفتم به این دلایل خود را شایسته ورود به این عرصه نمی‌دانم اما ایشان خلاف نظر و تصور من را داشت و یک بار نامه مفصلی نوشته بود و استدلال آورده بود این‌کار را بکنم، بعد با خودم گفتم شاید خرمشاهی راست گفته باشد و شروع کردم و ایشان پیگیر ترجمه بود.» سپس علی‌اشرف صادقی، استاد زبان‌شناسی و عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی با بیان این‌که خرمشاهی در ادبیات و علوم وابسته ذی‌فنون است، گفت: «ایشان در چند زمینه، پژوهش کرده‌اند. «پژوهی» همراه قرآن و حافظ را ایشان وضع کرد. قبل از این‌که ایشان بگویند، «حافظ‌پژوهی» و «قرآن‌پژوهی» را نشنیده بودم. دکتر ثمره می‌گفت ایشان متخصص «پژوهی» است. نبض جامعه در دستش بود و می‌دانست جامعه به چیزی نیاز دارد و در چند زمینه قلم زدند. کتاب «حافظ‌نامه» و چندین کتاب مفید نوشت که آدم حیرت می‌کند؛ کتاب‌هایی که هنوز طالب دارد. ترجمه قرآن او همچنان طالب دارد، برعکس ترجمه‌های دیگر قرآن، ترجمه ایشان با یادداشت و توضیح همراه است.»

محمود عابدی، مصحح و استاد زبان و ادبیات فارسی نیز در این مراسم گفت: «سخن گفتن درباره شخصیت‌های فرهنگی، آسان نیست و هرچه صحبت کنید، باز می‌بینید بسیاری از چیزها را نگفته‌اید زیرا شخصیت فرهنگی دیرپاب است، سخت شناخته می‌شود و به سختی تعریف می‌شود، باید خود آن‌ها را دید.» سپس سیما اسدی، خواهرزاده خرمشاهی سروده‌ای درباره او خواند. در ادامه حسین معصومی‌همدانی با اشاره به درگذشت علیرضا ذکاوتی، از دوستانش گفت، می‌خواهم درباره مفهوم دوستی صحبت کنم، سپس به دوستی خود با خرمشاهی اشاره کرد و گفت: «مدت‌هاست خرمشاهی را نمی‌بینم، گاهی تلفنی صحبت می‌کنیم درحالی زمانی دیدار بیشتر بود، الان شاید حس کنم دوست بی‌وفایی هستم اما خرمشاهی بخشی از وجود است، موجود خارجی نیست که هرچند وقت یک بار او را ببینم. دوستی که از حدی بگذرد، آن دوست چیزی در وجود آدمی می‌گذارد که لازم نیست، دیدار منظم وجود داشته باشد. گاه برخی تأثیر بسیاری بر شخصیت آدم دارند و شخصیت آدم‌ها را شکل می‌دهند و فکر می‌کنم، تأثیر خرمشاهی در دوستانش از این جنس بوده است.»

نامزدهای چهارده سال هنر انقلاب

با اعلام هیأت انتخاب نامزدهای نهایی چهره سال هنر انقلاب ۵ نامزد نهایی کسب این عنوان معرفی شدند که عبارتند از: گلستان جعفریان برای کتاب «پاییز آمد»، محمد حمزه‌زاده برای کتاب «قصه‌های دلستان و گلستان»، محمدرضا دوست‌محمدی برای پرتره فرماندهان شهید جبهه مقاومت، محمد رسولی برای اشعار به‌هنگام و موثر در هنگامه طوفان‌الاقصی و کارن همایونفر برای آلبوم «سید الامه» در رثای شهید سیدحسن نصرالله.

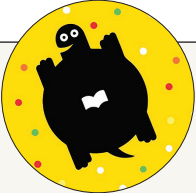
راز یوسا

ماریو بارگاس یوسا ۵ سال توانست بیماری خود را از رسانه‌ها مخفی کند

ماریو بارگاس یوسا در تابستان ۲۰۲۰ به بیماری‌ای جدی مبتلا شد اما تصمیم گرفت این موضوع را علنی نکند، با این حال دوستان نزدیکش از آن باخبر بودند. او ماه‌های پایانی عمر خود را به بازدید از مکان‌هایی گذراند که الهام‌بخش برخی از مشهورترین رمان‌هایش بودند.

به گزارش روزنامه اسپانیایی زبان «ال پائیس» یوسا تقریباً ۵ سال می‌دانست که در آستانه مرگ است. پزشکان در تابستان ۲۰۲۰ این موضوع را به او گفتند. بنا به گفته نزدیکانش، یکی از اولین کارهایی که این نویسنده نویلیست پس از دریافت این خبر انجام داد، نوشتن نامه‌ای به سه فرزندش، آلوارو، مورگانا و گونسالو بود. در این نامه او آن‌ها را از بیماری لاعلاج خود آگاه کرد؛ بیماری‌ای که اگرچه درمان‌پذیر نبود اما می‌شد، روند پیشرفت آن را کند کرد. خانواده یوسا، که خودشان را «قبیله» می‌نامند، بلافاصله به ندای پدر پاسخ دادند. این نامه باعث نزدیکی دوباره میان او و فرزندانش شد و اختلافات خانوادگی‌ای که از سال ۲۰۱۵ و پس از جدایی او از همسرش پاتریسیا یوسا و آغاز رابطه با ایزابل پرایسلر شکل گرفته بود به دست فراموشی سپرده شد.

بارگاس یوسا، آخرین بازمانده از نسل درخشان نویسندگان آمریکای لاتین که ادبیات جهان را دگرگون کرد، تصمیم گرفت خبر بیماری‌اش را عمومی نکند. او نمی‌خواست درباره آن صحبت کند، دست‌کم نه به‌طور مستقیم. در تابستان ۲۰۱۹ یک سال پیش از تشخیص بیماری در مصاحبه‌ای با بی‌بی‌سی درباره پیری و مرگ تأمل کرد؛ مصاحبه‌ای که بخشی از رویدادی از سوی بنیاد نوبل در مادرید بود. او گفت: «مرگ مرا آزار نمی‌دهد. اگر انسان ابدی بود، زندگی به شدت خسته‌کننده و مکانیکی می‌شد. به نظر زندگی همین قدر زیباست، چون پایان دارد. دلم می‌خواهد مرگ زمانی سراغم بیاید که در حال نوشتن هستم، مثل یک تصادف. آن‌طور که زندگی در جریان باشد و ناگهان قطع شود. این ایده‌آل من است.» در آن زمان، زندگی‌اش پرشور و در جریان بود. در ۸۳ سالگی، او درگیر عشقی پرشور با ایزابل پرایسلر بود و در آستانه انتشار نوزدهمین رمانش، «روزگار سبخت» (۲۰۱۹) قرار داشت. پس از آگاهی از بیماری‌اش، کارهای روزانه‌اش را کنار گذاشت و هر روز هفته می‌نوشت. با وجود بیماری، او هیچ‌یک از تعهداتش را لغو نکرد و به عنوان مهمان افتخاری در نمایشگاه کتاب لیما حضور یافت و برای گرمی‌داشت پنجاهمین سالگرد انتشار کتاب «گفت‌وگو در کاتدرال» به آلاسکا و ماریبا سفر کرد. در ساحل سول ۲۱ روز در کلینیک بوخینگر روزه‌درمانی گرفت تا برای حضور در جشنواره نویسندگان آمریکای لاتین و تور تبلیغاتی رمانش آماده شود. در دوران قرنطینه کووید سال ۲۰۲۰ او در خانه پرایسلر در یک منطقه اعیانی در مادرید ماند و در این مدت سوژه دائمی پاپاراتزی‌ها و ستون‌های شایعات بود اما موفق شد رفت‌وآمدهایش به پزشک را از دید رسانه‌ها پنهان نگه دارد. بیماری او را هر چه بیشتر به خانواده نزدیک کرد. در آوریل ۲۰۲۲ در کلینیک در مادرید بستری شد و پسر بزرگش آلوارو اعلام کرد، علت آن ابتلا به کووید-۱۹ است. در دسامبر همان سال، رابطه‌اش با پرایسلر پایان یافت. او در گفت‌وگوی با روزنامه «ال پائیس» در فوریه ۲۰۲۳ گفت: «هیچ پیشیمانی ندارم. تجربه بود و تمام شد.» و بار دیگر درباره مرگ گفت: «جاودانگی برایم وحشتناک و خسته‌کننده است. نه، بهتر است انسان بمیرد؛ هر چه دیرتر اما در نهایت بمیرد.» چند

نشان‌های لاک‌پشت پرنده

سیزدهمین دوره اهدای نشان طلایی و نقره‌ای «لاک‌پشت پرنده» سه‌شنبه ۲۶ فروردین در شهر کتاب برگزار شد و داوران نشان نقره‌ای لاک‌پشت پرنده را به مرجان فولادوند برای «هفت جاویدان» اهدا کردند. داوران هم‌چنین نشان نقره‌ای لاک‌پشت پرنده را به زهره پریخ نویسنده، لوح تقدیر را به افسانه احسانی پژوهش‌گر و هاله قربانی تصویرگر کتاب «دوتوک: عروسک کوچک بلوچی» اهدا کردند.

جشنواره موسیقی نواحی

هفدهمین دوره جشنواره ملی موسیقی نواحی از پنجم تا هشتم اردیبهشت در استان هرمزگان و شهر بندرعباس برگزار می‌شود. در این دوره از جشنواره ۳۲ گروه از ۲۲ استان کشور طی چهار روز روی صحنه می‌روند. فواد توحیدی، دبیر جشنواره موسیقی نواحی درباره انتخاب گروه‌ها می‌گوید: «در انتخاب گروه‌ها و افراد سعی شده اکثر آن‌ها چهره‌های جدید باشند یا سال‌های زیادی از آخرین حضور آن‌ها در جشنواره گذشته باشد.»

د لوریگانچو که با رمان «زندگی واقعی آلخاندرو مایتا» (۱۹۸۵) مرتبط است و مکان‌هایی که الهام‌بخش رمان «گفت‌وگو در کاتدرال» بود. در ماه مارس و در آستانه ۸۹ سالگی، او به محله سینکو اسکیناس که الهام‌بخش رمان «سکوت‌م را به شما تقدیم می‌کنم» رفت و روز ۲۸ مارس تولدش را در خانه‌اش در لیما، در کنار خانواده‌اش جشن گرفت. حافظه‌اش ضعیف‌تر شده بود اما همیشه می‌گفت می‌خواهد به عنوان نویسنده در یادها بماند. اگرچه می‌افزود: «البته کسی نمی‌داند چگونه در یادها خواهد ماند، یا اصلاً خواهد ماند یا نه.» این دغدغه اصلی‌اش نبود؛ بارگاس یوسا می‌گفت برای مرگ نمی‌نویسد، برای زندگی می‌نویسد.

هفته پایانی زندگی یوسا

هفته‌نامه «اولا» در گزارشی اعلام کرد، ماریو بارگاس یوسا یک هفته پایانی زندگی خود را در پرو و در کنار همسرش، پاتریسیا، ۳۰ فرزندش و ۷ نوه‌اش سپری کرده است. در طول این یک هفته سلامتی او مدام رو به وخامت بود و عزیزانش که از این موضوع مطلع شده بودند به لیما سفر کردند تا در کنارش باشند. بنا به گزارش این هفته‌نامه در هفته‌های اخیر این نویسنده از نویسندگی و پیاده‌روی (دو عادت همیشگی) دور شده بود. روز ۲۸ مارس تولد ۸۹ سالگی خود را در کنار فرزندانش برگزار کرد و به گفته نزدیکانش از این‌که در کنار خانواده‌اش به‌سر می‌برد بسیار خوشحال بود. این منبع نوشته است: «بارگاس یوسا بی‌سروصدا از دنیا رفت و مجموعه‌ای جاودانه از کار و عشق خانواده‌ای را به جای گذاشت که تا آخر او را همراهی کرد. او مرد خوشبختی بود زیرا به نوعی جایگاه خود را در دنیا باز یافت. او همیشه می‌گفت، مرگ چیزی است که به زندگی معنا می‌بخشد، به همین دلیل از مردن ابایی نداشت. او می‌خواست، مرگ او را در نوشتن یا سخنرانی غافل‌گیر کند، آرزویی که البته برآورده نشد.»

روز پس از آن مصاحبه، او به آکادمی فرهنگ و زبان فرانسه در پاریس پیوست. در این مراسم، همسر سابقش پاتریسیا یوسا و سه فرزندشان حضور داشتند. خوان کارلوس اول، پادشاه سابق اسپانیا و شاهدخت کریستینا نیز از مهمانان بودند. این مراسم، آخرین رویداد مهم عمومی بود که یوسا در آن حضور پیدا کرد. در ژوئیه ۲۰۲۳ بار دیگر در کلینیک مادرید بستری شد و خانواده‌اش اعلام کردند، علت آن دوباره کووید-۱۹ است. یوسا پس از تابستان، در اکتبر ۲۰۲۳، بازنشستگی‌اش را اعلام کرد؛ آن هم به سادestین شکل: با یادداشتی کوتاه در پایان آخرین رمانش «سکوت‌م را به شما تقدیم می‌کنم» (۲۰۲۳). در دسامبر همان سال نیز با ستون‌نویسی خداحافظی کرد و آخرین مطلبش را پس از ۳۳ سال در روزنامه «ال پائیس» منتشر کرد و پس از آن، سفر و حضور عمومی‌اش را به حداقل رساند.

ماریو بارگاس یوسا تابستان گذشته را در یونان با خانواده‌اش گذراند و پیش از بازگشت به پرو، چند روزی را در خانه‌اش در مادرید در میان کتاب‌هایش سپری کرد. آن‌جا با اسپانیا خداحافظی کرد. پاپاراتزی‌ها تصویری از او در حال خروج از خانه‌اش در چند متری کاخ سلطنتی گرفتند؛ لاغرتر و با ظاهری خسته‌تر از همیشه. این نویسنده نویلیست تصمیم گرفت، ماه‌های پایانی عمرش را در زادگاهش لیما بگذراند؛ در خانه خودش، در کنار عزیزانش و با مراقبت تیمی از پرستاران حرفه‌ای. همسر سابقش، پاتریسیا یوسا، تا پایان در کنارش ماند. یوسا سال ۲۰۱۹ در مصاحبه‌ای گفته بود: «دلم می‌خواست زندگی را تا انتها زندگی کنم، نه این‌که پیش از مرگ در زندگی بمیرم؛ که این غم‌انگیزترین وضعیت برای انسان است.» او موفق شد و به خواسته‌اش رسید.

در سال‌های پایانی عمر، یوسا از مکان‌هایی در لیما بازدید کرد که الهام‌بخش برخی از مشهورترین رمان‌هایش بودند: دبیرستان نظامی لئونسیو پرادو و منطقه قدیمی در لیما که زمینه رمان «شهر و سگ‌ها» بودند؛ زندان سان خوان

بی خبری رئیس رسانه ملی

پیمان جبلی از بودجه سریال پایتخت اظهار بی اطلاعی می کند!

رئیس سازمان صداوسیما اعلام کرد که از بودجه مصوب برای ساخت سری هفتم سریال «پایتخت» بی خبر است. این درحالی است که بودجه چنین مجموعه‌ای آنقدر پراهمیت هست که رئیس رسانه ملی در جریان آن باشد و حتی از سهم تبلیغات و آگهی‌های بازرگانی که از پخش سریال «پایتخت» عاید تلویزیون می‌شود، مطلع باشد! رئیس سازمان صداوسیما درحالی از بودجه مهم‌ترین سریال تلویزیون در چهار سال اخیر اظهار بی‌اطلاعی می‌کند که گمانه‌زنی‌های بسیاری در رسانه‌ها و فضای مجازی درباره بودجه این سریال صورت گرفته که تعدادی از آنها هم منطقی و نزدیک به واقعیت به نظر می‌رسند.

پیمان جبلی در حاشیه جلسه امروز هیات دولت در جمع خبرنگاران درباره بودجه این سریال توضیح داد: بودجه ساخت سریال پایتخت در کمیته برآوردی که معمولاً در سیما فیلم برای تهیه سریال‌ها تشکیل می‌شود و متناسب با اجزای هر سریال همچون دکور، بازیگران و مواردی دیگر است، تصویب و پرداخت می‌شود که از میزان آن اطلاع دقیق ندارم.

وی افزود: تلاش کردیم از فرصت همزمانی ماه رمضان با تعطیلات سال جدید به خوبی استفاده کنیم و ارزیابی از مخاطبان نیز نشان می‌دهد، نتیجه در مجموع رضایت‌بخش بوده است.

جبلی تأکید کرد: عزم صداوسیما این است برای ساخت آثار جذاب، فاخر و مخاطب‌پسند از هنرمندانی که علاقه به استفاده از ظرفیت صداوسیما داشته باشند، بهره‌برداری کند. سریال پایتخت نشان داد، صداوسیما این ظرفیت را دارد که مخاطبان را از اقضا نقاط کشور پای تلویزیون بنشانند.

خوشبختانه حالا که سرانجام مدیر رسانه ملی به این نتیجه رسیده است که باید برای ساخت آثار جذاب از هنرمندان شاخص استفاده کند و تفکرات پیشین خود را مبنی بر حذف چهره‌های شاخص کنار گذاشته، پیش‌بینی می‌شود که مدیران تلویزیون برای ساخت سری هشتم این مجموعه هم انگیزه کافی داشته باشند و همان‌طور که جبلی می‌گوید، عزم خود را برای ادامه ساخت این مجموعه جزم کرده‌اند. در خبرها آمده بود که مهران مدیری هم مقدمات ساخت سریال تازه خود را در تلویزیون آغاز کرده است. در میان چهره‌هایی که از شروع به کار جبلی در این سازمان از تلویزیون کنار گذاشته شدند، رامبد جوان، سروش صحت و احسان علیخانی باقی ماندند که هنوز هیچ نشانه‌ای از بازگشت آنها به تلویزیون به چشم نمی‌خورد.

رامبد جوان حالا در شبکه خانگی مشغول ساخت برنامه‌ای تازه است و با وضعیتی که تلویزیون بر سر برنامه مورد علاقه‌اش، یعنی «خندوانه» آورد و اجرای آن را با همان شکل و شمایل سابق به مجری دیگری سپرد، بعید به نظر می‌رسد که انگیزه‌ای برای بازگشت به این رسانه داشته باشد. «خندوانه» برنامه‌ای بود که او اساسش را در تلویزیون پایه‌گذاری کرده بود. «خنداندنشو» یکی از برنامه‌های موفق بود که در «خندوانه» شکل گرفت و تعدادی از کم‌دین‌های امروز تلویزیون که در برنامه‌های مختلف حضور دارند، محصول این برنامه بودند. اما مدیران فعلی تلویزیون تاب بسیاری از استندآپ کمدی‌های این برنامه را هم نداشتند و تعدادی از آنها از روی سایت تلویون حذف شده است. در چنین شرایطی رامبد جوان چطور می‌تواند، تمایلی برای بازگشت به تلویزیون داشته باشد. به‌خصوص اینکه مدیران فعلی از محبوبیت برنامه او به نفع خود استفاده کردند اما مانند همیشه نتوانستند، برنامه‌ای موفق مانند آنچه جوان آن را کارگردانی می‌کرد، تحویل مخاطب دهند و دیگر نه جناب‌خان آن محبوبیت سابق را دارد و مخاطب را به خود جلب می‌کند و نه «هزارویک» برنامه‌ای جذاب برای طرفداران «خندوانه» است. حتی چهره حاضران در استودیو این برنامه هم به خوبی نشان می‌دهد که مجری و دیگر دست‌اندرکاران چقدر در کار خود موفق عمل می‌کنند.

سروش صحت هم که درحال ساخت برنامه «اکتون» در شبکه خانگی است و آن برنامه‌ای که خیلی دوست می‌داشت را با دستی بازتر برای این شبکه می‌سازد و دیگر مجبور نیست به خواسته‌های مدیران تلویزیون تن دهد. او هم بعید به نظر می‌رسد تمایلی به بازگشت به رسانه ملی داشته باشد. مدیران تلویزیون تلاش زیادی کردند و می‌کنند که برنامه‌هایی مانند و هم‌اندازه «کتاب‌باز» تولید کنند. «دیدنی نو» و «داستان شد» در همین راستا ساخته شدند که هر دو جزو ضعیف‌ترین و بی‌کیفیت‌ترین برنامه‌های تلویزیون در دوره فعلی بودند.

احسان علیخانی حساسی سرش به «جوکر» مشغول است. او برنامه‌ای را در شبکه خانگی تولید می‌کند که یکی از پرهزینه‌ترین رئالیتی‌شوهای این شبکه است. علیخانی آنقدر این برنامه را با ذوق و شوق و انگیزه بالا اجرا و اداره می‌کند که انگار جذاب‌ترین برنامه‌ای است که تا به حال ساخته و سال‌هاست که آرزوی تولید چنین برنامه‌ای را داشته است. او می‌خواهد «جوکر» خانوادگی را هم تولید کند که با این اوصاف بعید به نظر می‌رسد حالا حالا شبکه خانگی را رها کرده و به تلویزیون بازگردد.

در نتیجه مدیران تلویزیون عجلاناً باید به فکر ساخت فصل‌های بعدی «پایتخت» و «نون‌خ» باشند و همچنان چشم‌انتظار چهره‌هایی که خود دست به حذف آنها زدند، بمانند.

گزارش سینمای ایران

اختلاف دو پخش‌کننده مانع اکران پیرپسر

فیلم‌های تازه از ابتدای اردیبهشت اکران می‌شوند

دبیر شورای صنفی نمایش با مثبت ارزیابی کردن اکران نوروزی و پیش‌بینی روندی بهتر با اکران فیلم‌های جدید بیان کرد: فیلم «پیرپسر» با وجود داشتن پروانه نمایش به دلیل بروز اختلاف میان دو پخش‌کننده فعلاً قراردادی در شورای صنفی نمایش ندارد.

همایون اسعدیان در گفت‌وگویی با ایسنا درباره شورای صنفی نمایش که در دو هفته گذشته خبری از مصوبات آن منتشر نشده و قرار است به زودی دور جدید فعالیت آن آغاز شود و نیز وضعیت اکران و برنامه‌ریزی برای نمایش فیلم‌های جدید همچون «پیرپسر» توضیحاتی را ارائه کرد.

دبیر شورای صنفی در پاسخ به اینکه آیا در اکران نوبت دوم عید ممکن است فیلم «پیرپسر» هم نمایش داده شود؟ گفت: به رغم اینکه اعلام شده این فیلم توسط دفتر پخش عامریان‌فیلم اکران می‌شود اما بین دو پخش‌کننده یک اختلاف (حقوقی) وجود دارد و به همین دلیل با وجود اینکه «پیرپسر» با همان مدت‌زمان بیش از سه ساعتی خود پروانه نمایش دارد فعلاً قراردادی در شورا برای آن ثبت نشده تا مساله پخش‌کننده برطرف شود.

به گفته اسعدیان زمان شروع اکران فیلم‌های جدید متغیر خواهد بود اما ان‌شاءالله شروع اکران از اوایل اردیبهشت خواهد بود و تعدادی فیلم جایگزین چند فیلم اکران نوروزی می‌شوند.

وی در پاسخ به اینکه آیا اکران «۷۰ سی» که از آذرماه سال قبل روی پرده است همچنان ادامه دارد؟ گفت: این فیلم از پایان فروردین دیگر اکران نخواهد شد.

دبیر شورای صنفی نمایش درباره اکران نوروزی امسال هم بیان کرد: اکران نوروزی متفاوت از سال‌های گذشته بود. فیلم‌ها از هشتم اسفند ماه اکران شدند که هم مصادف با ماه رمضان بود و هم همزمان با روزهای آخر اسفند. بعد هم روزهای اول نوروز با شب‌های قدر تداخل داشت و پس از آن اکران عید فطر هم نداشتیم؛ بنابراین یک اکران جدید را پشت سر گذاشتیم و با توجه به اینکه فیلم‌ها از زمانی که مردم مشغول خرید شب عید و گرفتاری‌های آخر سال هستند، می‌توان گفت که اکران قابل قبولی را پشت سر گذاشتیم.

پارس خودرو

پیشرو در صنعت، پیشرو در کیفیت

آگهی مناقصه عمومی شماره: ۰۸-۱۴۰۴

شرکت پارس خودرو در نظر دارد انجام عملیات ایاب ذهاب استان تهران (شمال - جنوب) و استان البرز (شمال و غرب- جنوب) پرسنل پارس خودرو را به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید، لذا از کلیه تامین کنندگان و پیمانکاران دارای صلاحیت با تجربه و سابقه کاری مرتبط دعوت به عمل می آید مطابق شرایط مندرج در جدول ذیل نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند

جدول زمانی انجام مناقصه	
زمان توزیع اسناد مناقصه	از ساعت ۰۹:۰۰ صبح روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۱ لغایت ساعت ۱۵:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۶
مهلت ارسال مدارک مناقصه و پیشنهاد قیمت	حداکثر تا پایان وقت اداری روز یکشنبه ۱۴۰۴/۰۲/۰۷

- آدرس محل دریافت اسناد: تهران، کیلومتر ۹ جاده مخصوص کرج، شرکت پارس خودرو، معاونت بازرگانی، مدیریت بازرگانی خدمات، اداره خرید مهندسی و پروژه ها، تلفن: ۴۸۹۱۴۵۸۱ و ۴۸۹۱۴۵۰۷
- همچنین متقاضیان شرکت در مناقصه می توانند، در بازه زمانی فوق با ارسال درخواست دریافت اسناد به آدرس ایمیل mro@parskhodro.ir نسبت به دریافت اسناد شرکت در مناقصه اقدام نمایند .
- آدرس محل تحویل اسناد : تهران، کیلومتر ۹ جاده مخصوص کرج، شرکت پارس خودرو، درب سبز، دبیرخانه مرکزی
- برندگان اول و دوم مناقصه هر گاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند، سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.
- تمامی پیشنهادات قیمت ارسالی باید دارای ۳ ماه اعتبار، پس از آخرین مهلت ارسال پاکات باشند .
- شرکت در مناقصه و ارائه پیشنهاد قیمت به منزله قبول تمامی شروط اسناد مناقصه می باشد.
- سایر اطلاعات و جزئیات مربوط به مناقصه در اسناد مناقصه مندرج می باشد.
- هزینه آگهی به عهده برنده مناقصه خواهد بود و شرکت پارس خودرو در رد یک یا تمام پیشنهادات مختار خواهد نمود.

بدیهی است ارائه و تحویل مدارک هیچگونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد، لذا تیم ارزیابی پارس خودرو به منظور بررسی و ارزیابی توان فنی و بازرگانی (پاکت ب) شرکتهای داوطلب، از امکانات آن مجموعه بازدید خواهد نمود.

الزامات مورد نظر		ضمانت شرکت در مناقصه (ریال)
۱- اجرای حداقل یک قرارداد بالای ۷۰۰ نفر با خودروهای دارای سیستم تهویه سرمایشی و گرمایشی مدل ۸۰ به بالا (اتوبوس و مینی بوس) طی ۴ سال گذشته		استان تهران دو پیمانکار
		۱- پیمانکار مسیرهای شمال تهران ۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲- حداقل یک قرارداد بالای ۳۰ مسیر طی ۴ سال گذشته		۲- پیمانکار مسیرهای جنوب تهران ۲۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۳- حداقل یک قرارداد دارای ۴ نیمراه طی ۴ سال گذشته		استان البرز دو پیمانکار
		۱- پیمانکار مسیرهای شمال و غرب البرز ۲۳,۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
		۲- پیمانکار مسیرهای جنوب البرز ۲۳,۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

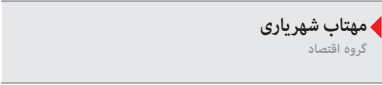
۴- حداقل دارای مالکیت ۱۰ دستگاه خودرو (حداقل ۶۰٪ اتوبوس) مدل ۸۲ به بالا

۵- داشتن پروانه کسب از اتحادیه مربوطه

دیدگاه: تحلیل اقتصادی

سبز هسته‌ای

چرا بازار سهام سبزپوش شد؟

بعد از استراحت یک‌روزه بورس در آستانه کانال ۳ میلیون‌واحدی در روز سه‌شنبه، شاخص‌های سهامی، دیروز و در آخرین روز معاملاتی این هفته مجدداً سبزپوش شدند. مساله مذاکرات ایران و آمریکا یکی از مهم‌ترین محرک‌های بورس تهران در شرایط کنونی است و سرمایه‌گذاران به طور کامل در انتظار دور دوم مذاکرات هستند.

بازار سهام در هفته جاری متاثر از اخبار مثبت مذاکراتی رشد قابل توجهی را ثبت کرد و مجدداً تقاضا به بازار برگشت. به نظر می‌رسد؛ بورس این‌بار برای عبور از ابرکانال ۳ میلیون‌واحدی مصمم است. اگر شاخص کل بتواند از این مرز حساس با قدرت عبور کند و خود را در بالای این سطح تثبیت کند؛ تالار شیشه‌ای با ورود گروه جدیدی از خریداران همراه خواهد شد. در معاملات دیروز بورس تهران، شاخص کل بورس با رشد ۷۹/ درصدی به سطح ۲ میلیون و ۹۶۶ هزارواحدی رسید. شاخص هموزن نیز ۴۶/ درصد بر ارتفاع خود افزود و به حوالی محدوده ۸۵۰ هزارواحدی رسید. همچنین شاخص کل فرابورس هم با افت ۱۱/ درصدی همراه شد. ارزش معاملات خرد بازار در آخرین روز معاملاتی هفته به ۱۱ هزار و ۴۸۳ میلیارد تومان رسید و ۵۵۰ میلیارد تومان پول حقیقی وارد گردونه معاملات سهام شد. برای سومین روز متوالی، ارزش معاملات خرد بازار (شامل سهام، حق تقدم و صندوق‌های سهامی) موفق به ثبت ارقام بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان شد. مولفه ارزش معاملات یکی از مهم‌ترین پارامترها برای سنجش بازگشت بازار سهام به فاز رونق است. اگر ارزش معاملات بتواند در روزهای آینده در سطوح بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان تثبیت شود؛ می‌توان به بازگشت بازار امیدوار بود. سروسامان گرفتن اوضاع سیاسی، دلار گران را ارزان کرد. قیمت دلار که به سقف ۱۰۶ هزار تومان نیز رسیده بود با خبر توافق سیاسی طی چند روز ۱۷ درصد کاهش یافت. بازدهی هفتگی دلار، ۱۲ درصد است و قیمت اسکناس آمریکایی، از ابتدای سال جاری، افت ۱۰درصدی را تجربه کرده است. اظهارات مثبت مقامات آمریکایی درباره مذاکره با ایران در کنار اظهارات متعادل رهبر ایران نیز موجب شده است تا انتظارات نزولی در قیمت دلار تقویت شود. با این حال، بهبود تقاضا در دلار قیمت ارز آمریکایی را در محدوده ۸۸ هزار تومان نگه داشته است.

نفت در خطر

طلای سیاه، در روزهای سختی قرار دارد. سیاست‌های تعرفه‌ای ترامپ به‌خصوص علیه دومین اقتصاد برتر دنیا، به تحقق این شرایط منجر شده است. نفت برنت طی هفته گذشته با رسیدن به کف چهارساله اندکی بهبود یافت و به محدوده ۶۴ دلار رسید. با این حال، همچنان از ابتدای سال ۲۰۲۵ افت حدود ۱۰درصدی را تجربه کرده است.

داده‌های اقتصادی چین نشان می‌دهد که با وجود رشد اقتصاد فراتر از انتظارات در سه ماه ابتدایی سال ۲۰۲۵، همچنان ابهامات درباره آینده تجارت در دنیا وجود دارد. به طوری که انتشار داده‌های خرده‌فروشی چین نیز توانست قیمت نفت را حتی تا مرز ۷۰ دلار هدایت کند. صرفاً می‌توان امیدوار بود که به‌عنوان اولین مصرف‌کننده نفت در دنیا، اقتصاد چین بتواند کف حمایتی ۶۰ دلار را برای نفت برنت تضمین کند. پیش‌بینی‌های آژانس بین‌المللی انرژی نشان می‌دهد که تقاضا در مورد نفت همچنان ضعیف خواهد شد. پیش‌بینی داده‌های این آژانس از تقاضای یک میلیون بشکه در سال ۲۰۲۵ به ۷۳۰ هزار بشکه کاهش یافته است. این درحالی است که پیش‌بینی‌ها درباره سال ۲۰۲۶ نیز حکایت از تداوم کاهش تقاضا دارد. برآوردهایی که اوپک نیز منتشر کرده، حکایت از کاهش تقاضا در طلای سیاه دارد. به طوری که این نهاد نیز روند کاهشی تقاضا را در سال ۲۰۲۶ پیش‌بینی کرده است. علاوه بر آن، تعرفه‌های ترامپ در مورد محصولات الکترونیکی و دارویی و همچنین افزایش ابهامات در مورد دامنه و میزان تاثیرگذاری تعرفه‌های اعمالی بر چین، سبب شده معاملات در نفت برنت با احتیاط بیشتری انجام شود. بنابراین برآیند پیش‌بینی‌ها در زمینه آینده قیمتی نفت و تجارت جهانی حکایت از آن دارد که در صورت تشدید تنش‌ها، با وجود کف حمایتی ۵۰دلاری برای نفت برنت نمی‌توان انتظار رشد بالایی را از قیمت‌ها در بازار جهانی نفت داشت. نفت درحالی به استقبال کانال ۵۰ دلار رفته بود که آخرین‌بار پس بحران کرونا و احیای اقتصاد دنیا در این محدوده قرار داشت.

توسعه

۳۷

درصد

نسبت اشتغال کشور

نسبت اشتغال از ۳۷.۳ درصد در زمستان ۱۴۰۲ به ۳۷.۰ درصد در زمستان ۱۴۰۳ کاهش یافته است. این کاهش ۰.۳ واحددرصدی، هرچند اندک به نظر می‌رسد، اما نشانه‌ای از رکود نسبی در بازار کار است و می‌تواند ناشی از عوامل متعددی ازجمله کاهش تقاضای نیروی کار، رکود در بخش تولید یا اثرات فصلی باشد. نسبت اشتغال یکی از شاخص‌های کلیدی در تحلیل وضعیت بازار کار یک کشور یا منطقه است.

تحلیل تحولات اقتصادی

۴۱

درصد

افت اشتغال یزد

در بین استان‌های کشور، یزد با کاهش ۳.۱ واحددرصدی نسبت اشتغال، بیشترین افت را تجربه کرده است. نسبت اشتغال در این استان از ۴۱.۱درصد در زمستان ۱۴۰۲ به ۳۸.۰درصد در زمستان ۱۴۰۳ رسیده است. این کاهش ناشی از افت فعالیت‌های صنعتی یا کاهش اشتغال در بخش خدمات است. آذربایجان‌غربی با کاهش ۲.۹ واحددرصدی در رتبه دوم قرار دارد که نسبت اشتغال آن از ۳۷.۴ درصد به ۳۴.۵ درصد رسیده است.

چشم‌انداز یک ریسک

گذشته چگونه آینده بورس تهران را تحت تاثیر قرار می‌دهد؟

تجربیات تلخ گذشته، کابوس روزهای بهاری بورس تهران شده است. کم پیش می‌آید که سهاممداری ریسک‌کنند و برای حضور بلندمدت در بازار برنامه داشته باشند. هیچ‌کس قادر به برنامه‌ریزی در این بازار نیست و تصمیم‌های بلندمدت و حتی کوتاهمدت با ریسک بسیار زیادی همراه است. همه اینها به خاطر درجه بالای نااطمینانی در این بازار است. بورس تهران در سال‌های اخیر با چالش‌ها و تحولات قابل توجهی روبه‌رو بوده است. درحالی‌که در برخی مقاطع، بورس شاهد رشدهای چشمگیر بوده، نوسان‌های شدید و تغییرات ناگهانی در قیمت‌ها، به‌ویژه در سال‌های اخیر باعث شده‌اند که بسیاری از سرمایه‌گذاران با احتیاط بیشتری وارد این بازار شوند. این نوسان‌ها نه‌تنها سرمایه‌گذاران را به تردید واداشته، بلکه سبب کاهش اعتماد عمومی به عملکرد بازار نیز شده است. در نتیجه، بخش عمده‌ای از سرمایه‌گذاران به اخبار مثبت و رشدهای کوتاهمدت شک و تردید دارند. یکی از عواملی که در کاهش اعتماد به بازار نقش دارد، تجربه‌های منفی در سال‌های گذشته است. ریزش شاخص بورس و زیان‌های سنگین سرمایه‌گذاران در سال ۱۳۹۹ و ۱۴۰۲ به طور عمده به عدم پایداری رشد بازار اشاره دارد. علاوه بر این مشکلات ساختاری در اقتصاد ایران مانند تورم بالای مواد اولیه، نوسان‌های ارزی، تحریم‌ها و قوانین محدودکننده همواره بر بازار تاثیر گذاشته‌اند. این مسائل باعث شده که بسیاری از سرمایه‌گذاران به پایداری رشد بازار مشکوک باشند. آیا رشد فعلی بورس تهران ناپایدار است؟

در حقیقت رشدهای ظاهری و کوتاهمدت در بورس ایران غالباً در پس‌زمینه عواملی همچون تورم و نوسان‌های نرخ ارز قرار دارند و بازدهی حقیقی این بازار را کاهش داده‌اند. تجارب منفی سرمایه‌گذاران در این سال‌ها باعث شده که اقبال به بازار سرمایه کاهش یابد. سرمایه‌گذاران دیگر به‌سادگی به اخبار مثبت و بهبودهای کوتاهمدت پاسخ نمی‌دهند، بلکه تمایل دارند در برابر این اخبار محتاطانه عمل کنند.
بسا توجه به تنش‌های سیاسی موجود و عدم اطمینان اقتصادی، اهمیت زیادی دارد که شرایط کلی بازار سرمایه به دقت سنجیده شود. در شرایطی که بحران‌ها و نوسانات شدید همچنان بر بازار سهام ایران تاثیرگذار هستند، سرمایه‌گذاران نیاز دارند که از وضعیت فعلی بازار به طور دقیق آگاهی پیدا کنند تا بتوانند تصمیمات بهتری بگیرند.

گذشته چگونه بر آینده اثر می‌گذارد؟

گذشته بازار سهام و اوراق بهادار ایران، به‌ویژه بورس تهران، تاثیر عمیقی بر انتظارات، رفتار سرمایه‌گذاران و روند آتی این بازار دارد. تجربه‌های تاریخی، به‌ویژه دوره‌های رشد و ریزش شدید، همراه با چالش‌های ساختاری اقتصاد ایران، اعتماد عمومی و پایداری بازار را تحت تاثیر قرار داده و مسیر آینده بورس را شکل می‌دهد. این گزارش به بررسی چگونگی تاثیر گذشته بر آینده بورس تهران، با تمرکز بر عوامل کلیدی و روندهای محتمل، می‌پردازد.

بورس تهران در سال‌های اخیر شاهد نوسان‌های قابل توجهی بوده است. دوره‌های رشد چشمگیر، مانند سال ۱۳۹۹، که شاخص کل بورس به دلیل هجوم سرمایه‌گذاران خرد و سیاست‌های تشویقی دولت به اوج رسید، با ریزش‌های سنگین و زیان‌های گسترده همراه شد. این ریزش، که در نیمه دوم ۱۳۹۹ آغاز شد و تا سال ۱۴۰۲ ادامه یافت، اعتماد بسیاری از سرمایه‌گذاران را خدشه‌دار کرد. سرمایه‌گذاران خرد، که اغلب بدون دانش کافی و تحت تاثیر هیجانات وارد بازار شده بودند، با زیان‌های سنگین مواجه شدند. این تجربه منفی، همراه با ریزش‌های بعدی، به‌ویژه در سال ۱۴۰۲، تردید نسبت به پایداری رشدهای کوتاهمدت را تقویت کرده است. در نتیجه، سرمایه‌گذاران اکنون با احتیاط بیشتری عمل کرده و به اخبار مثبت یا رشدهای مقطعی با شک‌وتربدید می‌نگرند.

یکی از عوامل اصلی تاثیرگذار بر این بی‌اعتمادی، مشکلات ساختاری اقتصاد ایران است. تورم بالا، که هزینه‌های تولید و قیمت مواد اولیه را افزایش می‌دهد، سودآوری شرکت‌های بورسی را تحت فشار

قرار داده است. نوسان‌های ارزی، به‌عنوان یکی دیگر از چالش‌های کلیدی، نه‌تنها هزینه‌های وارداتی شرکت‌ها را افزایش می‌دهد، بلکه انتظارات تورمی را تشدید کرده و تقاضای سفته‌بازی در بازارهای موازی مانند ارز و طلا را تقویت می‌کند. تحریم‌های بین‌المللی نیز دسترسی شرکت‌ها به بازارهای جهانی، فناوری‌های پیشرفته و سرمایه‌گذاری خارجی را محدود کرده و ریسک‌های عملیاتی را افزایش داده است. علاوه بر این، قوانین محدودکننده و تغییرات مکرر سیاست‌های اقتصادی، ازجمله مداخلات دستوری در قیمت‌گذاری یا تخصیص منابع، فضای کسب‌وکار را غیرقابل پیش‌بینی کرده و مانع برنامه‌ریزی بلندمدت شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران شده است.

تجربه‌های گذشته نشان می‌دهد که رشدهای ناپایدار بورس تهران اغلب نتیجه سیاست‌های کوتاهمدت یا هیجانات مقطعی بوده است. برای مثال، در سال ۱۳۹۹، تزریق نقدینگی گسترده و تشویق عمومی برای سرمایه‌گذاری در بورس، بدون پشتوانه اصلاحات ساختاری، به رشد حبابی منجر شد که با اصلاح شدید بازار فروپاشید. این الگو، همراه با نبود شفافیت کافی در عملکرد شرکت‌ها و ضعف نظارت نهادهای ناظر، اعتماد عمومی به بازار را کاهش داده است. سرمایه‌گذاران اکنون به دنبال نشانه‌های پایداری در رشد بازار هستند، اما چالش‌های ساختاری و عدم اطمینان به سیاست‌گذاری‌ها، تردید نسبت به تداوم رشد فعلی را تقویت می‌کند.

با نگاهی به آینده، گذشته بورس تهران درس‌های مهمی برای پیش‌بینی روندها ارائه می‌دهد. نخست، پایداری رشد بازار به اصلاحات ساختاری در اقتصاد کلان وابسته است. کاهش تورم، ثبات ارزی و رفع یا کاهش تحریم‌ها می‌تواند ریسک‌های عملیاتی شرکت‌ها را کاهش داده و سودآوری آنها را بهبود بخشد. دوم، تقویت شفافیت و نظارت در بازار سرمایه، ازجمله بهبود گزارش‌زدهی مالی شرکت‌ها و کاهش مداخلات دستوری، اعتماد سرمایه‌گذاران را بازسازی خواهد کرد. سوم، آموزش سرمایه‌گذاران خرد و ترویج فرهنگ سرمایه‌گذاری بلندمدت، از رفتارهای هیجانی و زیان‌های گسترده جلوگیری می‌کند. در غیاب این اصلاحات، رشدهای فعلی بورس تهران ممکن است ناپایدار باقی بماند و با شوک‌های داخلی یا خارجی، مانند تغییرات سیاست‌گذاری یا تنش‌های بین‌المللی، به ریزش منجر شود.

از منظر عوامل خارجی، تحولات سیاسی و دیپلماتیک، به‌ویژه مذاکرات با غرب و احتمال توافق پایدار با آمریکا، می‌توانند تاثیر قابل توجهی بر آینده بورس داشته باشند. رفع تحریم‌ها، دسترسی به منابع ارزی و بازارهای جهانی را تسهیل کرده و چشم‌انداز مثبتی برای شرکت‌های صادراتی و صنایع وابسته به فناوری ایجاد می‌کند. با این حال، همان‌طور که در پاسخ به پرسش قبلی تحلیل شد، این فرصت‌ها بدون اصلاحات داخلی، ازجمله آزادسازی اقتصاد و کاهش مداخلات دولتی، به نتایج پایدار منجر نخواهد شد.

سرمایه‌گذاری در بورس تهران در دو سناریو

سرمایه‌گذاری در بورس تهران به عوامل متعددی ازجمله تحولات سیاسی، دیپلماتیک و اقتصادی داخلی و خارجی بستگی دارد. توافق پایدار با عدم توافق بین ایران و آمریکا تاثیرات عمیقی بر اقتصاد ایران و به تبع آن بورس تهران خواهد داشت. این گزارش به بررسی وضعیت بورس تهران و جذابیت سرمایه‌گذاری در آن تحت دو سناریو می‌پردازد: سناریوی اول، دستیابی ایران و آمریکا به یک توافق پایدار؛ و سناریوی دوم، عدم دستیابی به چنین توافقی. تحلیل حاضر با توجه به تجربه‌های تاریخی بورس تهران، چالش‌های ساختاری اقتصاد ایران و روندهای محتمل، به صورت رسمی و یکپارچه ارائه می‌شود.

در سنناریوی اول، فرض بر این است که ایران و آمریکا به توافقی پایدار دست می‌یابند که منجر به رفع کامل یا قابل توجه تحریم‌ها، بازگشت ایران به نظام مالی بین‌المللی و بهبود روابط تجاری و دیپلماتیک می‌شود. این توافق، دسترسی به منابع ارزی، بازارهای جهانی و فناوری‌های پیشرفته را تسهیل کرده و چشم‌انداز مثبتی برای اقتصاد ایران ایجاد می‌کند. بورس تهران در این سناریو از چندین منظر تحت تاثیر قرار می‌گیرد. نخست، افزایش درآمدهای ارزی ناشی از صادرات نفت و غیرنفتی، کسری بودجه دولت را کاهش داده و فشار بر منابع بانکی و نقدینگی را کم می‌کند. این امر می‌تواند تورم را مهار

کرده و انتظارات تورمی را تعدیل کند، که به‌نوبه خود ارزش پول ملی را تقویت می‌کند. تقویت ارزش پول ملی، هزینه‌های وارداتی شرکت‌های بورسی را کاهش داده و سودآوری آنها را بهبود می‌بخشد، به‌ویژه در صنایعی مانند پتروشیمی، فلزات اساسی و خودروسازی که به مواد اولیه وارداتی وابسته‌اند. دوم، روان‌سازی مبادلات بانکی و پذیرش استانداردهای بین‌المللی مانند FATF، هزینه‌های تجارت خارجی را کاهش داده و امکان جذب سرمایه‌گذاری خارجی در شرکت‌های بورسی را فراهم می‌کند. این امر، به‌ویژه برای شرکت‌های صادراتی و صنایع فناوری‌محور جذاب خواهد بود. سوم، بهبود روابط خارجی، ریسک‌های ژئوپلیتیکی را کاهش داده و اعتماد سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را به بازار سرمایه تقویت می‌کند. در نتیجه، تقاضا برای سهام افزایش یافته و شاخص کل بورس احتمالاً رشد قابل توجهی را تجربه خواهد کرد. با این حال، پایداری این رشد به اصلاحات اقتصادی داخلی بستگی دارد. اگر نظام حکمرانی، اصلاحاتی مانند آزادسازی قیمت‌ها، کاهش مداخلات دستوری، و تقویت بخش خصوصی را اجرا کند، بورس تهران می‌تواند به یک بازار پویا و باثبات تبدیل شود. در غیر این صورت، رشد اولیه ممکن است به دلیل تداوم ناکارآمدی‌های ساختاری، مانند تورم بالا و سیاست‌های رانتی، ناپایدار باقی بماند. برای سرمایه‌گذاران، این سناریو فرصت‌های جذابی ارائه می‌دهد، به‌ویژه در سهام شرکت‌های صادراتی و صنایع وابسته به فناوری. با این حال، ریسک‌های مرتبط با مقاومت گروه‌های ذی‌نفع و کندی اصلاحات، همچنان باید مدنظر قرار گیرد. سرمایه‌گذاران خرد باید با تحلیل دقیق و تمرکز بر شرکت‌های با بنیان قوی، از رفتارهای هیجانی اجتناب کنند.

در سناریوی دوم، فرض بر این است که ایران و آمریکا به توافقی پایدار دست نمی‌یابند و تحریم‌ها، محدودیت‌های مالی، و تنش‌های ژئوپلیتیکی ادامه می‌یابند. در این حالت، اقتصاد ایران همچنان با چالش‌های ساختاری مانند تورم بالا، نوسانات ارزی، کسری بودجه مزمن و محدودیت دسترسی به بازارهای جهانی مواجه خواهد بود. بورس تهران در این سناریو تحت فشارهای متعددی قرار می‌گیرد. نخست، تداوم تحریم‌ها، درآمدهای ارزی را محدود نگه داشته و کسری بودجه دولت را تشدید می‌کند. این امر به افزایش نقدینگی و تورم منجر شده و ارزش پول ملی را بیشتر تضعیف می‌کند. کاهش ارزش پول ملی، هزینه‌های وارداتی شرکت‌ها را افزایش داده و حاشیه سود آنها را، به‌ویژه در صنایعی که به مواداولیه خارجی وابسته‌اند، کاهش می‌دهد. دوم، محدودیت در مبادلات بانکی و عدم دسترسی به فناوری‌های پیشرفته، رقابت‌پذیری شرکت‌های بورسی را تضعیف کرده و مانع جذب سرمایه‌گذاری خارجی می‌شود. سوم، تنش‌های ژئوپلیتیکی و نااطمینانی‌های سیاسی، ریسک سرمایه‌گذاری در بورس را افزایش داده و اعتماد سرمایه‌گذاران را کاهش می‌دهد. در نتیجه، بورس تهران احتمالاً با نوسانات شدید و روند کلی نزولی مواجه خواهد شد، مشابه آنچه در دوره‌های تشدید تحریم‌ها در گذشته مشاهده شده است. تجربه‌های تاریخی، مانند ریزش‌های سنگین شاخص کل در سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۲، نشان می‌دهد که در غیاب گشایش‌های خارجی و اصلاحات داخلی، بازار سرمایه به‌شدت آسیب‌پذیر است. برای سرمایه‌گذاران، این سناریو جذابیت محدودی دارد. سهام شرکت‌های کوچک یا صنایعی که به بازار داخلی وابسته‌اند ممکن است در کوتاهمدت فرصت‌هایی ارائه دهند، اما ریسک‌های کلان، مانند شوک‌های ارزی و تورم، سرمایه‌گذاری را پرخطر می‌کنند. سرمایه‌گذاران در این حالت باید با احتیاط عمل کرده و به دنبال دارایی‌های امن‌تر، مانند اوراق با درآمد ثابت یا سرمایه‌گذاری در بازارهای موازی، باشند.

در هر دو سناریو، گذشته بورس تهران درس‌های مهمی برای سرمایه‌گذاران ارائه می‌دهد. تجربه‌های منفی، مانند ریزش‌های سال ۱۳۹۹ و ۱۴۰۲ نشان‌دهنده تاثیر مخرب سیاست‌های کوتاهمدت، هیجانات مقطعی و نبود اصلاحات ساختاری است. اعتماد عمومی به بازار، که به دلیل زیان‌های سنگین سرمایه‌گذاران خرد کاهش یافته، تنها با شفافیت، نظارت قوی و اصلاحات اقتصادی بازسازی می‌شود. در سنناریوی اول، توافق پایدار با آمریکا می‌تواند به رشد بورس منجر شود، اما پایداری آن به اصلاحات داخلی وابسته است. در سنناریوی دوم، تداوم تحریم‌ها و ناکارآمدی‌های داخلی، بورس را در معرض بی‌ثباتی و نزول نگه می‌دارد. برای سرمایه‌گذاران، تحلیل دقیق بنیان‌های شرکت‌ها، توجه به روندهای کلان اقتصادی و اجتناب از رفتارهای هیجانی، در هر دو سناریو حیاتی است. در جمع‌بندی، سناریوی اول فرصت‌های سرمایه‌گذاری جذابی ارائه می‌دهد، به‌ویژه اگر با اصلاحات همراه باشد، درحالی که سناریوی دوم ریسک‌های بالایی را به همراه دارد و نیازمند استراتژی‌های محافظه‌کارانه‌تر است.

فرجام‌خواهی تتلو

سختگوی قوه قضا: واگذاری اراضی میانکاله به وزارت نفت لغو شده است

گروه اجتماعی: اصغر جهانگیر، سختگوی قوه قضائیه در نشست خبری دیروز خود، چندین موضوع مهم را مطرح کرد. یکی از اصلی‌ترین مواردی که توجه رسانه‌ها و مردم را جلب کرده، صدور حکم اعدام برای امیر تتلو، خواننده و اینفلوئنسر معروف است. اصغر جهانگیر در این نشست اعلام کرد که حکم اعدام برای امیر تتلو به اتهام توهین به مقدسات صادر شده اما این حکم هنوز در مرحله فرجام‌خواهی در دیوان عالی کشور قرار دارد و قطعیت آن اعلام نشده است. وی تاکید کرد که هرگونه اطلاع‌رسانی پیش از تایید دیوان عالی، تایید نشده و از رسانه‌ها خواست که محتاطانه عمل کنند. این حکم که از سوی شعبه ۶ دادگاه کیفری تهران صادر شده، در صورتی که تایید شود، ممکن است زمینه‌ساز گسترش مباحث حقوقی و اجتماعی حول این موضوع باشد. در پی صدور حکم اعدام برای امیرحسین مقصودلو (تتلو) به اتهام «توهین به مقدسات»، نامه‌ای متناسب به او منتشر شده که در آن به احتمال اعدام یا بخشش خود اشاره کرده است. در این نامه تتلو به دوران سخت زندان و فشارهای روحی اشاره کرده و از احتمال اعدام یا بخشش خود سخن گفته است. او همچنین از خانواده و هوادارانش خواسته است که برای او دعا کنند. امیر تتلو به اتهام «سب‌النبی» (توهین به پیامبر اسلام) توسط شعبه ششم دادگاه کیفری یک استان تهران به اعدام محکوم شده است. این حکم پس از آن صادر شد که شعبه نهم دادگاه کیفری یک، ابتدا او را به ۵ سال حبس محکوم کرده بود اما دادستانی تهران به این حکم اعتراض کرد و پرونده به دیوان عالی کشور ارجاع شد. دیوان عالی حکم اولیه را نقض و پرونده را به شعبه ششم دادگاه کیفری یک ارسال کرد که در نهایت حکم اعدام صادر شد.

پتروشیمی میانکاله منتفی است

درخصوص پروژه پتروشیمی میانکاله نیز سختگوی قوه قضائیه توضیح داد که واگذاری اراضی ملی منطقه حسین‌آباد بهشهر برای احداث این پروژه برخلاف ضوابط و مقررات قانونی انجام شده است. در پی این موضوع در سال ۱۴۰۱ دادستان کل کشور، نامه‌ای به وزیر جهاد کشاورزی ارسال کرد تا این قرارداد فسخ شود و اراضی مذکور به بیت‌المال بازگردانده شود. وزارت نفت نیز موافقت‌نامه اجرای طرح را لغو کرد و سازمان حفاظت محیط زیست به‌روزرسانی جدیدی را در این زمینه صادر کرد. این اقدام در راستای حفظ محیط زیست و جلوگیری از فعالیت‌های غیرقانونی در این منطقه انجام شده است. مطالعات ماهواره‌ای نشان می‌دهند که تنها ۵۱.۳ درصد از سطح آبی تالاب میانکاله پرآب است و نیمی از آن خشک شده است. این کاهش سطح آب نسبت به سال گذشته ۱۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. خشک شدن تالاب باعث کاهش تنوع زیستی و تهدید گونه‌های مختلف پرندگان مهاجر شده است. در سال ۱۳۹۸ کاهش سطح آب منجر به تلف شدن بیش از ۵۰ هزار پرند ه مهاجر شد. این درحالی است که مجاری پتروشیمی میانکاله دوباره بر سر زبان‌ها افتاد. در آبان ۱۴۰۲ وزارت نفت، موافقت‌نامه احداث پتروشیمی در مراتع حسین‌آباد و تالاب میانکاله را ابطال کرد. با وجود لغو رسمی پروژه، گزارش‌هایی از ادامه فعالیت‌های غیرقانونی

در منطقه منتشر شده است. به عنوان مثال، در فروردین ۱۴۰۴ بیش از ۴۰ تریلی مصالح به منطقه منتقل شده و فعالیت‌هایی مانند ساخت سوله آغاز شده است. سازمان حفاظت محیط زیست اعلام کرده که پروژه پتروشیمی میانکاله فاقد ارزیابی اثرات زیست‌محیطی معتبر است و اصول جانمایی در آن رعایت نشده است.

سرانجام حادثه معدن دامغان

سختگوی قوه قضائیه همچنین در پاسخ به سوالات خبرنگاران درباره حادثه معدن دامغان گفت که پرونده قضایی تشکیل شده و دادستان دامغان در محل حادثه حاضر شده و تمامی استعلامات لازم

را انجام داده است. وی اشاره کرد که این پرونده هنوز درحال بررسی است و نتایج نهایی آن به زودی اعلام خواهد شد. در تاریخ ۱۸ فروردین ۱۴۰۴ حادثه گازگرفتگی در معدن زغال‌سنگ مهماندویه دامغان منجر به جان باختن ۷ معدنچی شد. این حادثه در پی نشست گاز متان در معدن رخ داد. پس از وقوع این حوادث، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی دستور بررسی فوری و تخصصی ابعاد این حوادث را صادر کرد. کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایران نیز با صدور بیانیه‌ای خواستار پاسخگویی مسئولان و اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از تکرار چنین حوادثی شد. در ادامه، سختگوی قوه قضائیه به پرونده جای دیش اشاره کرد و گفت که حکم این پرونده درحال اجراءست. وی تاکید کرد که این پرونده شامل اتهاماتی همچون فساد اقتصادی است و اقدامات لازم در راستای اجرای حکم انجام می‌شود. این پرونده از آن دسته پرونده‌های مهمی است که توجهات زیادی را به خود جلب کرده و درحال حاضر مراحل نهایی خود را طی می‌کند.

پرونده فساد اقتصادی موسوم به «جای دیش» یکی از بزرگ‌ترین پرونده‌های فساد ارزی و اقتصادی در دولت سیزدهم است و تاکنون ۶۱ متهم اصلی داشته است. این پرونده به دلیل نقش مقامات دولتی و بانکی در آن، توجه زیادی را جلب کرده است. متهم ردیف اول اکبر رحیمی، به‌عنوان سردهست شبکه، مجرم شناخته شده و به ۲۵ سال حبس تعزیری محکوم شده است. همچنین وی موظف به بازپرداخت بیش از ۲ میلیارد یورو تسهیلات دریافتی ارزی، سه تا ۱۰ برابر ارزش محموله‌های چای قاچاق و تمامی عواید ناشی از فروش ارز در بازار آزاد به دولت است. مجموع جرمیه‌های ریالی وی بیش از ۶۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود.

در اسفند ۱۴۰۳ دادگاه ویژه جرائم اقتصادی تهران حکم برخی از متهمان پرونده جای دیش را صادر کرد. سیدجواد ساداتی‌نژاد،

وزیر وقت جهاد کشاورزی به دو سال حبس تعزیری و سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت به یک سال حبس تعزیری محکوم شدند. این احکام پس از اعمال تخفیف و براساس ماده ششم قانون کاهش مجازات حبس تعزیری و به دلیل «مداخله ضعیف متهمان در وقوع جرم» صادر شده است.

پیگیری پرونده تجاوز به ۳۰ زن تهرانی

سختگوی قوه قضائیه در پاسخ به سوالات دیگر خبرنگاران نیز به موضوعات مختلفی ازجمله امنیت اجتماعی و اقدامات دستگاه قضایی برای مقابله با جرائم پرداخته است. وی درباره دستگیری متهم به تجاوز به ۳۰ زن در تهران نیز گفت که این پرونده در دست بررسی است و دستگاه قضایی تمام تلاش خود را برای کشف و پیگیری این نوع جرائم به‌کار خواهد گرفت. وی همچنین بر اهمیت اطلاع‌رسانی به موقع در اینگونه موارد تاکید کرد و گفت که همکاری مردم با پلیس در این زمینه می‌تواند کمک بزرگی در کشف جرائم باشد. این متهم با سوءاستفاده از سیاست دیوار و به‌عنوان فردی به نام «ملکی»، زنان جویای کار را فریب می‌داد و پس از سوار کردن آنها بر موتورسیکلت در مکان‌های خلوت به آنها تعرض و اموال‌شان را سرقت می‌کرد. پس از دستگیری، متهم به این جرائم اعتراف کرده است. پرونده او در شعبه یازدهم دادگاه کیفری یک استان تهران درحال رسیدگی است و تصویر بدون پوشش او با دستور قضایی منتشر شده است تا دیگر شاکیان احتمالی او شناسایی شوند.

در مورد قاچاق سوخت، سختگوی قوه قضائیه توضیح داد که در سال گذشته اقدامات زیادی در جهت مقابله با قاچاق سوخت صورت گرفته و آمار کشفیات در این زمینه نشان می‌دهد که بیش از ۲۹ میلیون لیتر سوخت قاچاق کشف شده است. وی افزود که در راستای مبارزه با قاچاق سوخت، جلسات متعددی با همکاری دستگاه‌های مختلف برگزار شده و اقدامات پیشگیرانه و نظارتی جدیدی در دستور کار قرار گرفته است. وی همچنین به گزارش‌های اخیر مقام معظم رهبری اشاره کرد و گفت که مصرف بالای سوخت در کشور به ویژه در آخرین روزهای سال گذشته، نشان‌دهنده وجود نشتی در قاچاق سوخت است.

براساس گزارش‌ها، روزانه بین ۲۰ تا ۳۰ میلیون لیتر سوخت از ایران قاچاق می‌شود که بیش از ۸۰ درصد آن مربوط به گازوئیل است. این میزان قاچاق معادل حدود ۷ میلیارد دلار در سال است. استان هرمزگان با حدود ۶.۵ میلیون لیتر قاچاق روزانه، بزرگ‌ترین قطب قاچاق سوخت در کشور به شمار می‌رود. این سوخت عمدتاً از طریق تانکرهای مجهز به حواله‌های جعلی یا بدون حواله، با همکاری برخی مأموران نیروی انتظامی، به مناطق مرزی منتقل می‌شود. در این نشست خبری، جهانگیر همچنین به موضوعات دیگری ازجمله نظارت بر بانک‌ها، حمایت از سرمایه‌گذاری داخلی و اجرای عدالت اجتماعی و اقتصادی اشاره کرد. وی بر اهمیت هم‌افزایی میان دستگاه‌های مختلف و تلاش برای رفع موانع اقتصادی تاکید کرد و گفت که قوه قضائیه در سال جدید نظارت‌های بیشتری بر مسائل اقتصادی و اجتماعی خواهد داشت.

حرکت جهانی اپراتورهای تلفن همراه به سمت فناوری محوری

فروش سیم‌کارت، اپراتورها اکنون راهکارهای ارتباطی، تحلیلی و هوشمندسازی کسب‌وکارها را عرضه می‌کنند. بازتعریف نقش در اقتصاد دیجیتال: اپراتورها با ورود به حوزه فین‌تک، تبلیغات هوشمند و زیرساخت‌های اقتصاد دیجیتال، ارزش‌آفرینی فراتر از ارتباطات پایه‌ای دارند.

نمونه‌های موفق جهانی؛ پیشگامان تحول دیجیتال

اپراتور AT&T با سرمایه‌گذاری گسترده در شبکه‌های نرم‌افزارمحور (SDN) و هوش مصنوعی مدیریت شده، خدمات ابری و امنیت سایبری را به بخشی از مدل درآمدی خود تبدیل کرده است. سرویس Cybersecurity Edge از هوش مصنوعی برای شناسایی تهدیدات در لحظه استفاده می‌کند و به کسب‌وکارها به عنوان یک سرویس اشتراکی فروخته می‌شود. اپراتور ورایز با معرفی سرویس RCS (Rich Communication Services) امکان ارسال پیام‌های چندرسانه‌ای، مدیریت تعاملات گروهی و ارائه خدمات تجاری هوشمند به مشتریان را فراهم کرده است. این فناوری جایگزین «اس‌ام‌اس»های سنتی شده و به شرکت‌ها اجازه می‌دهد از طریق پیام‌های تعاملی (مثل رهگیری سفارش‌ها یا تبلیغات شخصی‌سازی شده) درآمدزایی کنند. اپراتور T-Mobile با استفاده از هوش مصنوعی، فرآیندهای

پشتیبانی مشتریان را خودکارسازی کرده است. چت‌بات مبتنی بر AI امکان پاسخگویی به سوالات رایج و حل مشکلات فنی را بدون نیاز به نیروی انسانی فراهم کرده است. این شرکت همچنین از الگوریتم‌های یادگیری ماشین برای بهینه‌سازی پوشش شبکه و پیش‌بینی خرابی‌ها استفاده می‌کند که هزینه‌های عملیاتی را تا ۳۰ درصد کاهش داده است.

وضعیت ایران و مسیر آینده؛ لزوم تحول در مدل

درآمدی اپراتورها

در ایران نیز اپراتورهای تلفن همراه، به‌ویژه «همراه اول» که در لبه تکنولوژی قرار دارد، با سرعت درحال توسعه مدل‌های بیزینسی خود هستند. این اپراتور نقش کلیدی در «توسعه فناوری ۵G» و «سرمایه‌گذاری در خدمات نوین دیجیتال» دارد. اما با توجه به «تحولات جهانی و مدل TechCo» حرکت به سمت الگوی جدید کسب‌وکار، ادغام فناوری‌های پیشرفته و گسترش خدمات دیجیتال ضروری به نظر می‌رسد. اپراتورهای تلفن همراه دیگر فقط تأمین‌کنندگان ارتباطات نیستند بلکه نقش فعال در اکوسیستم دیجیتال جهانی ایفا می‌کنند. مدل TechCo مسیر تحول صنعت مخابرات را تعیین کرده و اپراتورهای ایرانی باید برای حفظ رقابت‌پذیری و رشد در آینده به سمت این مدل جدید حرکت کنند.

دیدگاه: گزارش اجتماعی

پاسخ به انتظار جامعه

وزیر ارتباطات دوباره وعده رفع فیلترینگ را همزمان با افزایش تعرفه اینترنت مطرح کرد

ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، در حاشیه جلسه هیات دولت از برداشتن گام‌های بعدی برای رفع فیلترینگ پلتفرم‌های خارجی و برنامه‌های وزارت ارتباطات برای افزایش تعرفه‌های اینترنت بدون تاثیر منفی بر سبد هزینه‌های مردم خبر داد.

در حاشیه جلسه دیروز هیات دولت ستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فساوری اطلاعات به بیان جزئیاتی از گام‌های آینده دولت در راستای رفع فیلترینگ و افزایش تعرفه‌های اپراتورها پرداخت. هاشمی درخصوص روند رفع فیلترینگ گفت که دولت در تلاش است تا با ایجاد همگرایی بین دیدگاه‌های مختلف، گام‌های بعدی رفع فیلترینگ را عملی کند. به گفته وی، این فرآیند زمانبر است و به تدریج شاهد پیشرفت‌هایی در این زمینه خواهیم بود. وزیر ارتباطات تاکید کرد که نگاه دولت چهاردهم همگرایی میان دیدگاه‌های مختلف است و مذاکرات در این راستا همچنان ادامه دارد.

هاشمی در ادامه به افزایش تعرفه‌های اینترنت اشاره کرد و گفت که این موضوع در دستور کار قرار دارد اما دولت تلاش خواهد کرد که این افزایش تعرفه‌ها هیچ تاثیری در سبد هزینه‌های مردم نداشته باشد. وی افزود که وضعیت اقتصادی اپراتورها برای توسعه مناسب نیست و برنامه‌هایی برای بهینه‌سازی و بهره‌وری در دست اقدام است که پس از نهایی شدن اعلام خواهد شد.

وزیر ارتباطات درخصوص تاثیر ناترازی انرژی بر حوزه ارتباطات یادآور شد که تجهیزات مخابراتی به‌شدت به زیرساخت‌های انرژی وابسته‌اند و اختلالات در بخش برق می‌تواند، تاثیرات منفی زیادی بر خدمات ارتباطی و زندگی مردم داشته باشد. هاشمی همچنین گفت که وزارت ارتباطات به دنبال رفع ناترازی انرژی است و یک طرح جامع ملی برای هوشمندسازی در این راستا درحال اجراست که پیشرفت‌های خوبی در این زمینه حاصل شده است.

در این جلسه، هاشمی به اهمیت هوشمندسازی دولت اشاره کرد و گفت که یکی از ارکان اساسی مدیریت منابع در کشور، تشکیل دولت هوشمند و ارائه خدمات غیرحضوری به مردم است. وی بر لزوم یکپارچگی کد ملی با خدمات دولتی و غیردولتی تاکید و اظهار کرد که کد پستی نیز باید در این روند، نقش مهمی ایفا کند تا شفافیت بیشتری برای مردم ایجاد شود.

هاشمی به امنیت سایبری اشاره کرد و گفت که در این زمینه، وزارت ارتباطات همکاری نزدیکی با دیگر دستگاه‌های امنیتی دارد و در صورت بروز هرگونه مشکل در بخش خصوصی، پیگیری‌ها از طریق همان بخش انجام خواهد شد.

سخنان فاطمه مهاجرانی، سختگوی دولت درخصوص فیلترینگ نیز اشاره‌ای به این موضوع داشت. او تاکید کرد که تصمیم‌گیری درخصوص رفع فیلترینگ باید در محل قانونی خود صورت گیرد و مسائل باید در چارچوب قانونی پیگیری شوند.

مفقودی

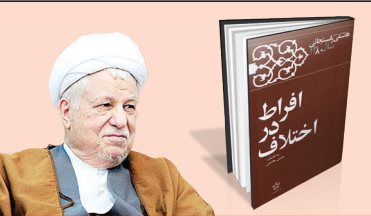
کارت هوشمند کامیون دانگ فنگ کشنده بشماره ۲۱۴۶۵۱۹ بنام قربانعلی فلاحي مفقود گردیده واز درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

۱۲۰ / د

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: امیر اقتناعی • سردبیر: اکبر منتجبی
زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطریانفر، محمد قوچانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌راد، امیر اقتناعی

مدیرهنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آری‌ن‌فر • حروف‌چین: مجتبی دیگر • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

کارنامه: خاطرات هاشمی ۱۳۸۰

افراط در اختلاف ۲۴۳

ادامه جمعه ۲۱ دی

اعتراض سازمان عفو بین‌الملل

شب، همشیره صدیقه، همراه با فرزندش کاظم آمدند. کاظم از شغل ماهیگیری با اجاره کشتی صید صنعتی گفت. کشتی همراه لنج‌های صیادان ایرانی به آب‌های اطراف یمن و سومالی می‌روند و صیدهای صیادان را همان جا می‌خرند.

حزب‌الله افغانستان در جواب اتهامات آمریکا بیانیه داده و گفته، شما نمی‌توانید از مردم افغانستان صلح‌طلب‌تر برای افغانستان باشید. آمریکا امروز ۲۰ تن از اسرای القاعده را از قندهار با غل و زنجیر با هواپیما به خلیج کویا برده که در اردوگاه گوانتانامو زندانی‌کند و قبل از پرواز هواپیما، افراد مسلحی که به فرودگاه قندهار نفوذ کرده بودند، علیه آمریکاییان تیراندازی کردند. [سازمان] عفو بین‌الملل به این اقدام آمریکا شدیداً اعتراض کرده است.

شنبه ۲۲ دی

سیل‌های مخرب در فارس و بوشهر

دیروز و دیشب و امروز برف و باران زیادی در سراسر ایران باریده و در فارس و بوشهر هم سیل‌های مخرب با تلفات جانی داشتیم. در مسیر دقترم، همه شهر سفیدپوش دیده می‌شد؛ جز درخت‌های بید در وسط بزرگراه مدرس که برگ‌ها تحمل نگه داشتن برف را ندارند.

در جلسه مجمع [تشخیص مصلحت نظام] سیاست‌های حکمی مربوط به ذیل اصل ۴۴ درخصوص تقویت بخش خصوصی مطرح بود که ناتمام ماند. آقای [مهدی] کروی، [رئیس مجلس] گفت، در جلسه گذشته مجلس، خیلی مشکل داشته و تئدرهای چپ او را متهم کرده‌اند که ورودش به مسئله، باعث خراب شدن شده و روال اصلاح را به هم زده که باعث شده به آنها تندی کرده است. آقای [بیژن نامدار] زنگنه، [وزیر نفت] خواست برای دیدن طرح‌های نفت سفری به جنوب داشته باشم.

آقایان [عباس واعظ] طیبسی، [احمد] جنتی، [محمدعلی] موحدی[کرمانی] و [قربانعلی] ذری‌نجف‌آبادی و [علی‌اکبر] ناطق‌نوری، ناهار میهمانم بودند. آقای طیبسی از [سازمان] صداوسیما و احمد توکلی به خاطر اظهارات نسجیده انتقاد داشتند و درباره برنامه‌های آمریکا در افغانستان ابراز نگرانی شد. آقای جنتی گفت، شورای نگهبان در تفسیر قانون اساسی، نمایندگان مجلس را دارای مصونیت قضایی ندانسته است. با آزادی آقای [حسین] لغمانیان، [نماینده همدان] هم مخالفت شد و عقب‌نشینی قوه قضاییه، باعث جری‌تر شدن مجلسیان و دوم‌خردادی‌ها دانسته شد. برای آینده، ضرورت کنترل اوضاع سپس تشکیل حزب جامع و ترجیحاً احیای حزب جمهوری اسلامی توصیه شد. عصر آقایان دکتر [عبسی] کلاتری، [رئیس خانه کشاورز] و همراه آمدند. اساننامه خانه کشاورز را آوردند و راهکارهای تقویت کشاورزی برای گنجاندن در سیاست‌های کلی و برای جذب سرمایه بیشتر و آموزش و یکپارچه‌سازی و مکانیزاسیون را مطرح کردند.

نیره خادمی گروه تاریخ

ژان پل سارتر از مشهورترین فیلسوفان فرانسوی قرن بیستم و مهره کلیدی فلسفه اگزیستانسیالیسم، اندیشه‌های چپ‌گرایانه داشت و از اعمال قدرت بیزار بود. در نفی بورژوازی و فرهنگ بورژوازی می‌نوشت و از همین‌رو اندیشه‌هایش در دوران عطش انقلاب‌ها در میان مردم جهان محبوبیت زیادی پیدا کرد. عقاید سارتر درباره آزادی، انسان‌محوری و روشنفکری از دهه ۴۰ در میان جامعه روشنفکری ایران رواج یافت؛ بسیاری ازجمله شریعتی، جلال آل‌احمد و احمد شاملو در نوشته‌هایشان از این اندیشمند اروپایی تاثیر گرفتند و برخی چون شهید مطهری یا احمد فردید در نقد او نوشتند. ژوئن سال ۱۹۰۵ در پاریس به دنیا آمد و ۱۵ آوریل ۱۹۸۰ درحالی که همچنان به عنوان یک چهره جهانی مطرح بود از دنیا رفت. سازندگی به همین مناسبت به چگونگی تاثیر این فیلسوف فرانسوی بر جریان روشنفکری ایران در دهه ۴۰ و ۵۰ پرداخته است.

◀ در مسیر اندیشه‌ورزی

یک ساله بود که پدرش را از دست داد؛ واقعه‌ای دردناک که البته از نظر سارتر، تاثیر مثبتی بر روند زندگی‌اش گذاشت. می‌گفت: «اگر پدرم زنده می‌بود بر من مسلط می‌بود و مرا تحت فشار قرار می‌داد». سارتر زیر نظر پدر بزرگش «شارل شوائیتر» و چند معلم خصوصی دیگر تربیت شد و در دوره خردسالی خواندن و نوشتن را به صورت دوزبانه فرانسه و آلمانی آموخت. قدرت بینایی یکی از چشم‌های او همان زمان بر اثر آب مروارید از دست رفت بنابراین تا ۱۰ سالگی خانه‌نشین بود، ارتباط بسیار کمی با مردم داشت. بعد اما تحصیلات خود را ادامه داد و رشته آموزگاری را «دانش‌سرای عالی پاریس» تمام کرد سپس فلسفه خواند. ازدواج با سیمون دوبووار، فیلسوف، نویسنده و فمینیست فرانسوی یکی از اتفاقات خوب زندگی سارتر بود که همراهی مادام‌العمر برایش به ارمغان آورد. نخستین دیدار این دو در یکی از کافه‌های دانشجویی ناحیه لاتین پاریس اتفاق افتاد و یک بار در میانه بحث با رفقایش، دختری بلندبالا و بسیار جدی وارد جمع شد و از فلسفه سخن گفت. بعدها مشخص شد دوبووار با او همفکری عمیقی دارد و در واقع نفرت هم‌زمان آنها از بورژوازی، نقطه اشتراکی برای آغاز همراهی بود. سارتر در دورانی که با بورس تحصیلی راهی آلمان شده بود، آشنایی عمیق‌تری با آثار فیلسوفانی چون مارتین هایدگر و ادموند هوسرل پیدا کرد و با بازگشت به پاریس،

ژان پل سارتر چه تاثیری بر جریان روشنفکری ایران داشت؟

و حرفه نویسندگی می‌داند و نه چیزی زائد بر آن. این نظریه که به نوعی می‌توان از آن به نظریه «تعهدگرایی در ادبیات» نام برد، باز نمود کشمکش ایدئولوژیک میان تجدد و سنت، جناح چپ و جناح راست و شرق و غرب پس از جنگ جهانی دوم بود. این نظریه بیش‌ازپیش جریان روشنفکری ایران را در عرصه تعهد و ایفای مسئولیت اجتماعی تحریک کرد و از سوی دیگر در نوع خود، موتور محرکه‌ای قوی برای پیشبرد جنبش روشنفکری ایران شد که طی چند دهه برای خود پرو بیایی داشت و موضوع داغ آن روزگار بود. شریعتی در «کویرات» و در «گفت‌وگوهای تنهایی» خود، نمونه بارزی از دغدغه‌های اگزیستانسیالیستی را شخصاً می‌آزماید؛ همان گفت‌وگوهایی که خودش را راضی می‌کرد و احساسش این بود که با آن زندگی می‌کند».

◀ روحيات چپ گرايانه

ژان پل سارتر، اگرچه هیچ‌گاه به طور رسمی به عضویت حزب کمونیست فرانسه درنیامد اما از طرفداران کمونیسم بود. بنابراین به جهت همین افکار چپ‌گرایانه، سال ۱۹۶۴ از پذیرفتن جایزه نوبل هم خودداری کرد. چنین روحیه‌ای تحسین روشنفکران دوستدار او به خصوص در جهان سوم را برانگیخت، آن هم در شرایطی که برخی روشنفکران ایرانی ازجمله اکبر رادی و احمد شاملو هم چندان اهمیتی برای این جایزه قائل نبودند.

◀ تاثیر شریعتی از سارتر

علی شریعتی، جلال آل‌احمد و احمد شاملو افرادی بودند که اغلب دو دهه پیش از انقلاب با اندیشه‌های سارتر آشنا شدند و از او تاثیر گرفتند. احمد راسخی‌لنگرودی، نویسنده کتاب «سارتر در ایران» البته معتقد است که دکتر علی شریعتی به عنوان روشنفکر مطرح آن روزگار و سرحلقه جریان روشنفکری در دوره معاصر، در پاره‌ای موضوعات به ویژه نقد تمدن غرب و اساساً مدرنیته و نیز آزادی انسان و ادبیات متعهد، بیشترین تاثیر را از آرا و نظرات سارتر و اگزیستانسیالیسم او پذیرفته است: «به عبارتی، سارتر در موضوعاتی از مراجع فکری شریعتی محسوب می‌شد که در پاره‌ای از آثارش این امر به خوبی منعکس است. اتفاقاً شریعتی همچون سارتر از مشهورترین و اثرگذارترین شخصیت‌های زمان خود نیز به شمار می‌آمد و نقش‌آفرینی او در زمان خود، گروه یا طبقه‌ای از جامعه را نمایندگی می‌کرد. سارتر در همان ایام در جلسه‌ای در مورد شریعتی شخصاً بر این واقعیت تصریح نیز داشته و او را «ستاره‌ای در شرق» خوانده است». او می‌نویسد: «شاکله تاثیر‌پذیری شریعتی را از اگزیستانسیالیسم سارتر- مستقیم یا غیرمستقیم- می‌توان در نظریه معروف سارتر، ناظر بر «ادبیات متعهد و مسئولیت نویسنده» و نیز «نقد قدرت و استبداد سیاسی» بازشناخت؛ نظریه‌ای که مسئولیت و نقد را جزء ذاتی کار روشنفکری نتیجه منجر به انقلاب می‌شود.

تقویم

معرف سوزن‌دوزی بلوچستان

درباره مهرنیر جهانیانی

مهرنیر جهانیانی یکی از زنان تاثیرگذار ایرانی در معرفی سوزن‌دوزی بلوچستان به جهان بود که پس از انقلاب هم به فعالیت خود در این زمینه ادامه داد. آشنایی مهرنیر با یکی از دوزندگان ماهر زن بلوچ به نسام مهتاب نوروزی ساکن روستای قاسم‌آباد بخش بمبور شهرستان ایرانشهر آغاز راهی بود که علاوه بر کمک به اقتصاد زنان روستایی سیستان‌بلوچستان، اجرای این هنر بر روی لباس‌های خاندان پهلوی را رقم زد. در بیست‌و‌هفتمین روز فروردین سال ۱۳۰۵ در تهران به دنیا آمده بود و مرداد سال ۱۳۹۲ درحالی که از مدت‌ها پیش به بیماری فراموشی مبتلا شده بود در ۹۲ سالگی از دنیا رفت. نخستین کسی بود که هنر سوزن‌دوزی بلوچ را به فرح دیبا معرفی کرد و بازدید او از سیستان‌بلوچستان را رقم زد. پیش از برگزاری جشن‌های ۲۵۰۰ ساله، پارچه‌های نفیسی که به دستش رسیده بود را بین اساتید معروف سوزن‌دوزی ازجمله مهتاب نوروزی و مهناز جمال‌زهی و جانی‌بی قربانی تقسیم کرد تا به دست شاگردان خود برسانند. لباس‌های فاخری برای اعضای درجه یک خاندان پهلوی و هدایایی برای مهمانان جشن‌های ۲۵۰۰ ساله همچون کراوات، کوسن، دستمال سفره تولید شده همگی به دست این زنان و با طرح و برنامه‌ریزی مهرنیر جهانیانی بود که بعدها به مجموعه رویال معروف شد. جانی‌بی قربانی یکی از همین زنان سوزن‌دوز که در آن زمان نقش ویژه‌ای در دوخت لباس فرح پهلوی داشته درباره نحوه آشنایی و ارتباط خود با این طرح پارچه، لباس و هنرمند ایرانی می‌گوید: «ارتباط من با جهانیانی قبل از انقلاب شروع شد و تا آخرین دیدار ما در سال ۹۶ ادامه داشت البته در دیدار آخر ایشان بیمار بودند. او برای سفارش دوخت لباس‌های فرح پهلوی به ایرندگان می‌آمد. در کار فرد حساسی بود اما رفتار خوب و صمیمی با ما داشت، جهانیانی قبل از انقلاب در ایرندگان منزلی بنا کرد و مدت طولانی در کنار ما می‌ماند تا کار طبق برنامه پیش برود. باعث شد، هنر ما به دیگر مناطق معرفی شود، من کارهای زیادی انجام دادم اما از اینکه هستی از من برده نمی‌شود بسیار ناراحت هستم. یادم هست او یک بار به دلیل سیل رودخانه اصلی توانست از مسیر اصلی به خاش برود و مجبور شد از راه فرعی و با شتر به کارواندر برود و از آنجا با کمک مردم به خاش برسد. ما با هم برای گسترش هنر سوزن‌دوزی و آموزش زنان دیگر مناطق به مناطق دیگری در شهرستان خاش رفتیم ازجمله گوهرکوه که محل زندگی همسر خانم جهانیانی بود. قبلاً شنیده بودم که او برای شناسایی زنان سوزن‌دوز به مناطق مختلفی سفر کرده و پس از آشنایی با ایرندگان و ما ارتباطی با دیگر مناطق نداشته است». بهترین کار جانی‌بی دوخت همان نوارهای ۳۰ سانتی‌متری بود که روی آن با طرح‌های مهرنیر جهانیانی پیاده می‌شد. جهانیانی طرح‌های مدنظرش را ابتدا روی کاغذ می‌کشید و پس از آن تپه‌های سوزن‌دوز منطقه آن را روی پارچه پیاده می‌کردند. او فرزند سپهبد امان‌الله جهانیانی شاهزاده قاجار از فرماندهان ارتش ایران در دوره پهلوی بود. حسین، خسرو و نادر جهانیانی برادران مهرنیر بودند که هر کدام در دستگاه حاکمیتی پهلوی منصبی داشتند. حسین جهانیانی، سپهبد نیروی زمینی شاهنشاهی ایران و از امضاکنندگان اعلامیه بی‌طرفی ارتش در سال ۵۷ بود. نادر جهانیانی، سپهبد خلبان نیروی هوایی شاهنشاهی ایران بود که پس از انقلاب به حکم صادق خلخالی تیرباران شد. خسرو جهانیانی، دیگر برادر او همسر شهناز پهلوی هم نقاش بود که در ۷۲ سالگی جان خود را بر اثر سرطان از دست داد.